

Braşoi Lăncă

Ára 5 le

Szombat
1931 * november 7

Főszerkesztő
Szele Béla dr.

256. szám
XXXVII. évtől

Ára 5 le

MA VIKTORIA ... HUSZÁR

ABRAHÁM PÁL operettje.
Főszerepben:
VEREBES ERNO, IVÁN PETROVICS,
GRÉTL THEIMER
a brassói Modern Mozdóban

Jenni kell róla

a tömeges bankbukásokról, a kényszer-
egyezségekről, s ama végső következe-
sekről, melyek ebből a drámai helyzetből
fakadnak.

Mint ősszel a legyek, hullnak el mos-
tanában a vállalatok, a pénzintézetek.
Minden napnak meg van a maga szen-
zációja s minden ilyen szenzáció nyomán
az egzisztenciák egész sora rázkódik meg
vagy omlik össze. Alkalmazottak, akiket
elbocsátanak, alkalmazottak, akiknek a
fizetését redukálják.

Az erdélyi magyar életet katasztrófá-
lisan sújtják a bankok katasztrófái. A
Transilvania és a kolozsvári Takaré-
kbank összeomlása jövőtehetetlen ká-
rokot okoz. De a kisebb pénzintézetek
megakadása is, amilyen újabbban a szé-
kelyudvarhelyi takarékpénztáré, mind-
megannyi érdemes magyar életsors létö-
részét vagy elsorvadását okozza. Kiszá-
míthatatlan, hogy ez a bankkrízis köz-
vetlenül, közvetlenül micsoda rémséges
rombolást visz végbe a magyarság anya-
gi és erkölcsi jogaiban.

Ma nem időszerű, hogy újra felkanar-
juk azokat a végtelen hibákat és bűnö-
ket, melyek — a világ gazdasági válsá-
gának kikerülhetetlen hatásai mellett —
pénzügyeink fatális fizetéseképtelensé-
gére vezettek: a kapzsiságot, nagyzási
mániát, apatatlanságot, szűk látókört, el-
bizottságot és tékozló hajlamot. Az elemi
csapás, mely bankjainkat utolérte, ma-
gával mossa ennek a szerencsétlen, si-
vár és rideg pénzügyi politikának a sö-
tét emlékeit is. Sok minden másképp,
egyszer jobban lehetett volna, ha a szer-
vezett tüke ráeszmél a maga nagy, ma-
gasztos erkölcsi kötelességére és a maga
egoiztikus szempontjain felülemelkedve,
a pénzt abnormis kamatok helyett, al-
koló erővé teremti, mely a föld, a mű-
hely, az üzlet, az otthon, a kultúra vi-
rágzásában adja vissza dus kamataival a
kölcson.

Minderről ne essék most szó. Ellenben
a bankok kényszeregyezsége a tények
természeténél fogva az adókat rántja az
előtérbe, s új és rendkívül kritikus hely-
zet elé állítja.

Már most arról nem szabad megfeled-
kezni, hogy a súlyos kamatokkal terhelt,
s egyszerre váratlanul súlyos szituációba
került adósnak is legalább olyan kímé-
letes és méltányosságra van joga, mint
amiben a kényszerrel éhezkező bank
és a pénz már elvesztettnek hívó beté-
tes részesült. Az adós sem lehet hajlé-
padúzat zsákmánya aki a felhajtók ha-
lálós csöpe elé kerül és kímélet nélkül
áldozatul esik egy hibáján kívül beállt for-
zatnak. A behajtók legyenek méltá-
nyosak, elnézők, türelmesek az adósaik-
kal szemben, akik szintén üzletfelek és
erős kamataikkal, nem is rossz üzletfe-
lek voltak. De ezenkívül megviselet em-
berek is, egzisztenciák, családok, akiket
sem kenyérüktől, sem hajlékuktól meg-
fosztani nem szabad. Ha már a mult
lat megbűnhötte az adós, a bankjával
együtt, legalább a jövőjében legyen meg
az a lehetőség, hogy — élhet. Ez lehet a
banknak az élete is ha az adósok i ad-
ként való megrohanása helyett a lojális
elbűnás megértő, kiegyenlítő hajlandó-
sággal lép fel.

Az emberség és magyarság legszentebb
értékei követelik, hogy ez a kímélet az
egész nonak, érvényesüljön.

Maniu újra külföldre utazik

A nemzeti parasztpárt most már végleg
lemondott Maniu elnökké választásáról

Bukarest, november 5.

A „Curentul” értesülése szerint Maniu
a közeljövőben ismét külföldre utazik,
ahol ezúttal is hosszabb időt szándéko-
zik eltölteni.

A nemzeti parasztpárt most már vég-
leg lelett arról, hogy Maniut visszahó-

dítsa a párt élére és éppen ezért úgy
határozott, hogy a többi ellenzéki
pártokkal próbálják kiharcolni a köz-
ségi választások megtartását.

A nemzeti parasztpárt a községi választá-
sok eredményével bizonyítani akarja,
hogy a Jorga-kormány mennyire nép-
szerűtlen.

A kormány gyökeres átszervezéséről beszélnek

Hírek szerint egész sereg tárca gazdát cserél

Bukarest, november 5.

A Curentul értesülése szerint a parla-
ment megnyitása előtt jelentős belpoliti-
kai változások várhatók. Egyelőre még
nincs szó a kormány bukásáról, miután a
koncentrációs kormány lehetőségét nem
sikerült megteremteni, azonban a belpo-
litikai viszonyok megkövetelik, hogy a
jelenlegi kormányt gyökeres átszerveze-
snek vessék alá.

Mindenekelőtt arról van szó, hogy
Argetoianu pégre lemond a belügymi-
niszteriumról és csak a pénzügyi tárcát
tartja meg.

A belügyi tárcát — politikai körökben
elterjedt hírek szerint — Jorga minisz-
terelnök szívesen ajánlja fel Grigore Fi-
lipescunak, a Vlad Tepes-liga elnökének.
Az Epoca azonban, Grigore Filipescu
lapja már ma a hírek elterjedése után
nyomában kategorikusan siet megcáfolni
ezt a kombinációt. Közlése szerint Gri-
gore Filipescu többre becsüli a tekinté-
lyét, semhogy bármilyen formában haj-

landó volna résztvállalni a kormányzá-
ban.

Sor kerül Cantacuzino egészségügyi mi-
niszter leváltására is, miután ő még min-
dig nem vette át a minisztérium vezeté-
sét nyári szabadsága lejártá után sem.
Hír szerint Cantacuzino azért sőtődött
meg, mert a költségvetés összeállítása so-
rán egyáltalán nem honorálták azokat a
kivágásokat, amelyeket ő előterjesztett.

Jorga is megunt a közoktatásügyi mi-
niszterium vezetését és Pompeiu profesz-
szort, a kamara jelenlegi elnökét szívesen
a maga helyébe tiltatni. A kamarai el-
nöki székbe ebben az esetben Perieteanu
kerülne, a Vlad Tepes-liga elnöke, ha
ugyan nem helyezkedik ő is vezére ál-
laspontjára. Szó van arról is, hogy Ghica
jelenlegi külügyminisztert római követé
nevezik ki s helyét Mitilneiu foglalná el,
aki az Averescu-kormány idején egyszer
már betöltötte ezt a méltóságot. Mindezt
természetesen csak kombináció, amihez
komoly alapot egyelőre semmi sem
nyújt.

A kormány cáfolja a magántisztviselők áldozati taxáját

Most már a bélyegilletékek emelését tervezik

Bukarest, november 5.

Az a hír, hogy a kormány jelentősen
fel akarja emelni a magántisztviselők
jövedelmi adóját, sőt az áldozati taxa vi-
selését is rájuk akarja hárítani, akkora
izgalmat keltett Bukarestben, hogy a
pénzügyminiszterium sürgősen tar-
totta kiadni a cáfolatot. E cáfolat sze-
rint

a pénzügyminiszteriumnak nem is
volt szándékában az áldozati taxának
megismétlése s nem gondol most már
arra sem, hogy a tisztviselők 4.4 és
6.8 százalékos kereseti adóját emelje.

Ez az emelés egyébiránt abban a for-
mában, ahogyan a költségvetési bizottság
ajánlotta, teljesen igazságtalan is
lenne, mert csak a kifizetésű hivatalno-
kat érintené súlyosan.

A pénzügyminiszterium engedékeny-
sége kellemetlenül lepte meg a költség-
vetési bizottság ajánlást, mert
újabb probléma elé állította: honnan
hozza be azt az összeget, amelyet a ma-
gántisztviselőknek akart ráronni.

Új de nem kevésbé megrökönytető
terv merült fel, amely szerint a költ-
ségvetési bizottság ajánlja a pénzügy-
miniszteriumnak, hogy a törvényja-
vaslattal a bélyegilletékeket minden

tételnél a legközelebbi tízes számig
kerékkettesse fel.

Gyakorlatilag ez azt jelenti, hogy a 11
lejes bélyegilletéket követelő kérvény
bélyegköltése 20 lej lenne, amihez még
az 1 lejes aviatikai bélyeg is járulna.
Ennek a tervnek azonban magában a
biztonságban is igen erős ellenzéke
akadt.

Nem hozott megnyugvást az állami fi-
zetésrendezésről összeállított táblázat
sem, pedig már harmadikban készítették
el újra. A legújabb terv szerint a köz-
tisztviselőket 20 fizetési osztályba soroz-
zák, azonban a teljes fizetést csak a bu-
karestiek kapnák ki, míg a többi, há-
rom osztályba sorozott városoknál 9, 15
és 25 százalékos levonást eszközölnének.
Valószínű, hogy ez a tervezet sem lehet
végleges, mert a pénzügyi tisztviselők
névben Zamfir Bratescu, a vasutasok
névben Valcovici, a tanítók és tanárok
névben Filipescu közoktatásügyi ál-
lamtitkár jelentettek be tiltakozást ez
ellen a megoldás ellen. Ez a három ur
közös értekezletre gyűlt össze s úgy ál-
lapította meg, hogy az állami tisztvisé-
lők hangulata máris túlfeszített s az elé-
gedetlenség akkora, hogy az ő terükre
a kormány aligha fog foganatosítani
újabb megtakarításokat.

Visszavonult Lloyd George és le- mondott Chamberlain

London, november 5.

Chamberlain tengeré-
szetiügyi miniszter ma
bejelentette a nemzeti
kormányból való ki-
váltását. Ugyancsak be-
jelentette a politikai
életből való visszavonu-
lását Lloyd George, a li-
berális párt elnöke.

Súlyos összeütközés Palesztiná- ban zsidó munkanélküliek és a csendőrség között

Jeruzsálem, november 5.

Hederah kolónia közelében tegnap zsi-
dó munkanélküliek tüntetni akartak a
kolonisták ellen, akik olcsó arab munka-
erőkkel dolgoztatnak. A tüntetés folya-
mán a zsidók összeütközésbe kerültek a
csendőrséggel, amely fegyverét használ-
ta. Huszan megsebesültek, közülük ötven
súlyosan. A vizsgálat megindult.

Kisebbségi bankvezérek értekezlete Nagy- szebenben

Nagyszeben, november 5.

A Német Revisionsverband az Erdélyi
Bankszindikátussal együtt tegnap érte-
kezletet tartott Nagyszebenben. Az érte-
kezleten a megjelent bankvezetők meg-
vizsgálták az erdélyi pénzügyi helyzetet
egyben elhatározták, hogy együttesen
interveniálnak a Banca Natională-
a kisebbségi bankok hathatósabb támoga-
tása érdekében.

Leállítanak két sóbányát

Bukarest, november 5.

A sómonopólium igazgatósága elhatározta,
hogy a costinui és parajdi sóbányák termé-
lését részben, vagy esetleg egészében beszü-
ngeti, miután a sótermelés meghaladja a ke-
resletet. A costinui sóbányában november
1-től kezdve már csak három-négy napig dol-
goznak hetenként a munkások, a parajdi só-
bányában pedig a terv szerint december vé-
gén teljesen leáll a munka.

Gherman szociáldemokrata képviselő az
ügygel kapcsolatban megjelent Gusti mono-
pol-igazgatónál és tiltakozott a sóbányák
üzemének csökkentése ellen. Gherman kijel-
entette, hogy ha már a sótermelés meghalad-
ja a keresletet, úgy ne termeltesse többet
sőt a kényszermunkára ítelt fegyencekkel
mert türehtelen az, hogy a közönséges bün-
cselekmények miatt elítélt fegyencek olcsó
munkaerőjével vegyék ki a kenyérkereset
lehetőséget a becsületes munkások szájából.

KFZDÓDIK OLASZORSZÁGRANIS

Megingott a Banca Commerciala Italiana

Milánó, november 5

Mussolini deflációs politikája rendkí-
vül súlyos zavarokba sodorta Olaszor-
szág egyik legnagyobb bankját, a Ban-
ca Commerciala Italianát. A pénzintézet
nem bírja mobilizálni az általa kezelt
pénzeket és ezért elhatározta, hogy min-
denekelőtt szabadulni igyekszik ipari
érdekeltségeitől, amelveknek részvénye
it maga az állam venné át. Hír szerint a
Banca Commerciala Italiana megindítja
készt ad egy új olasz banktörvény kidol-
gozására.

Semmi... semmi... csak egy kis tévedés...

EMBER, AKI FENYEGETŐLEG EMELI FEL CSONKA KEZÉT

**Reiner János, akinek orvosi feledékenységből elégett
a keze a röntgen alatt**

Bukarest, november 3.

Amikor Reiner János nevet szótoltatta a törvényszéki elnök, egy öreg, hajlott hátú emberke tört utat magának az ügyvédek és a kihallgatásra váró tanúk sorfala között.

Megállt az elnöki emelvény előtt és be sem várva a hozzá intézendő kérdéseket, esetlen-ügyetlen mozdulatokkal ledobta magáról a kabátját és az ég felé emelte a két kezét.

Döbbenetes csönd támadt a tárgyaló teremben.

Az elnök idegesen igazította szemébe a monokliját és úgy nézte azt az irtózatosságot, amit ez a szerencsétlen félkarú ember nyújtott. Az ügyész, az ügyvédek, a teremben lévő hallgatóság, az ajtóban álló teremőr... mindnyájan

dermedt irtózáttal nézték ezt a boldogtalan embert, aki most eljött ide a bukaresti törvényszék elé, hogy vizsgakövetelje az üszkös, csonkka égett félkezét.

És Reiner János valami vad, konok, csökönyös daccal, továbbra is égnek emelve üszkös félkarját, beszélni kezdett:

— Én vagyok a világ legszerencsétlenebb embere... tavaly ilyenkor még gondtalanul éltem a családommal. Feleségem van és négy gyermekem. Az urak talán tudják, hogy egy főpincér mennyit keres egy előkelő kávéházban. Nos, én főpincér voltam, jól ismertem ezt a mesterséget és mondhatom, hogy nyugodtan, gondtalanul éltem.

Az egyik szavazóbíró itt közbeszólt:
— Engedje le már a kezét... már elég volt ebből a látványból...
— Nem... nem... — sugta maga elé

Kedves kolléga ur, vegye kezelés alá ezt az embert..

Reiner János főpincér egy délelőtti szabadságot kért az előkelő kávéház tulajdonosától. Már huszonöt éves pincér: mult volt a háta mögött és pár nappal ezelőtt észrevette hogy a keze — mellyel az elmúlt negyedszázad alatt annyit dolgozott — reszektni kezd az erek kidagadnak rajta és mivel Reiner főpincér rendes ember volt, aki tudja, hogy mivel tartozik családjának, elhatározta, hogy sürgősen megvizsgáltatja magát.

Az első útja a betegsegélyző orvosi rendelőjébe vezetett. Másfélórát várakozás után bevezették a harmadik direktió főorvosához, Brejbeanu doktorhoz.

— Sürgős röntgen kezelésre van szüksége — mondta a főorvos — még szerencse, hogy idejekorán felkeresett bennünket, különben hónapokig munkaképtelen lett volna, csak az a baj, hogy a mi röntgen apparátusaink napokra előre le vannak foglalva...

A főpincér a gyermekeire gondolt. A két lányára és a két fiúra és a szíve szinte a torkában dobogott, amikor rekedten kinyögte:

— Könyörgök főorvos ur, tegyen valamit az érdekében, hiszen én családos ember vagyok... és ha valami baja lesz a kezemnek, akkor az utcasarokra kerülök az egész családommal együtt.

A főorvos a pápaszemén keresztül tulajdonképpen most nézte meg először Reiner János becsületes, a negyedszázados munkában megderesedett arcát.

— Tudja mit. Adok magának egy ajánlólevelet Severeanu professzorhoz, akinek a Lutherana-utcában, jól berendezett röntgen-laboratóriuma van. Elmegy oda ott azonnal kezelés alá kerülhet.

A becsületes főpincér majdnem kezét csókolta a jószívű főorvosnak és egy óra múlva már Severeanu professzor rendelőszobája ajtaja előtt rostokolt.

Reiner János és miközben könnyecseppek gördültek végig az arcán, tovább folytatta ezt a minden részletében ideg-rázó vallomást.

jegyzí fel. Latin orvosi szavak röpködtek a levegőben, melyből a főpincér ugyan egy hangot sem értett, de negis menynevi hozsannaként örült minden szónak, hiszen: a család... a négy gyermek...

Délután már megint bent dolgozott az üzletben. Ot óra felé egy félórát elkeresztelt és elszaladt a Severeanu professzor intézetébe. Pontosan öt órára volt berendelve. Le kellett vetnie a kabátját és

a két csupasz karját a röntgen apparátus elé tették.

A kezelés után autón sietett vissza a kávéházba és utközben amikor gyorsan siklott vele az autó, boldogan mosolygott. Edelstein doktor, a professzor asszisztense kijelentésére gondolt, hogy hátszeri kezelés után a keze megint teljesen egészséges lesz és megint zavartalanul dolgozhat egy negyedszázadon keresztül.

AZ ISTEN SZERELMÉRE — ROHANJON ORVOSHÓZ

Másnap a kezét újra frissen, fiatalnak érezte, mintha újra husz éves lett volna, de harmadnapra

Nem nálunk égett el a keze... mit akar tőlünk

Amikor Reiner János a betegsegélyzőhöz érkezett, annyira szétroncsolódott a keze, hogy már a kocsinak járó pénzért sem tudott benyulni a zsebébe. A bírzsár halászta ki a neki járó husz lejt a zsebéből. Szinte félrohtan rohant fel az első emeletre a főorvos szobájába. Félrelokte a szolgát, aki utját akarta állani.

— Doktor ur, az isten szerelmére, elégették a kezemet... — úgy sikoltzott ez a szerencsétlen ember, hogy a folyosón is összeszaladtak a betegek.

— Hol kezelték magát?

— Hát nem tetszik rám emlékezni?

Doktor ur küldött Severeanu professzor urhoz, ott történt velem a baj...

— Szóval nem nálunk égették el a kezét — mondta Brejbeanu főorvos — akkor mit akar tőlünk?

— De doktor ur, hiszen...

Többet nem tudott mondani. A szolga már bent volt a főorvos rendelőjében, karfonfogta a szerencsétlen embert és kivezette a folyosóra.

A főpincér kiabálni akart, tiltakozni.

... de senki sem akarja visszaadni az elégett kezemet

A törvényszéki teremben siri csönd uralkodott, amikor Reiner János lepergette ezt a borzalmas film-tragédiát.

— De az isten áldja meg magát — mondta megint a szavazóbíró — engedje le már kezét...

— Már mindjárt kész vagyok... aztán közel egy évig fekiüdtem a Colteikórházban, darabokban vágták le a kezemet és, amint a bíró urak látják, a félkezemből csak ennyi maradt. Aztán, amikor már kijárhattam, futottam, szaladtam, Severeanu professzortól a betegsegélyzőig, de egyik sem akarta vállalni a felelősséget az elégett kezemért... aztán a családom az én négy szép gyermekem... a két lányom és a két fiam... meghasad a szívem, ha el kell még azt is mondanom, hogy egy év óta miből élek...

És most álljon itt a tárgyalásról kiadott jelentés:

Az ilfovi törvényszék negyedik szekciójában ma került tárgyalásra Reiner János volt pincér kártérítési keresete Severeanu professzor ellen. A professzor kihallgatása során kijelentette, hogy Reiner János kezein észlelhető sérüléseket nem az ő intézetében történt kezelése alkalmával szenvedte és

megdöbbenve vette észre, hogy a főkeze féltelmesen megdagadt, sötétvörös foltok jelentek meg a kézfejen

és szinte egyik percről a másikra, minden átmenet nélkül csontig ható éles fájdalom járta át az egész karját.

A kávéházban dugdosta a kezét, nehogy a főnöke észrevegye, de az egyik kliense, egy fiatal orvos, észrevette a sötétvörös foltokat.

— Mutassa csak a kezét? Mi történt magánál szerencsétlen ember? Az isten szerelmére rohanjon orvoshoz.

Csak délután öt órakor kellett volna aznap Reiner Jánosnak kezelésre mennie, de már délelőtti tizenegy órakor ott volt Severeanu professzor előszobájában. Déli egy óráig kellett várakoznia és a keze már e két órai várakozás alatt is megdöbbenő változáson ment keresztül. A sötétvörös foltok teljesen megfekedtek és amikor a szerencsétlen ember a két kezét egymáshoz dörzsölte, nyers húscafatok váltak le összeégetett kezéről.

Még hárman várakoztak előtte, de most már a szelíd, becsületes, rendes főpincér szinte eszelősen félretaszított maga elől mindenkit és kopogtatás nélkül bement Severeanu professzor kabinetjébe.

— Az isten szerelmére professzor ur, mit csináltak a kezemmel?

A professzor csak egyetlen pillantást vetett a szerencsétlen ember szétroncsolt karjára és elsápadt.

— Valami borzalmas tévedés történt... úgy látszik hosszabb ideig hagyták magát a röntgen sugarak alatt... maradjon itt... mindjárt...

Kipirult arccal megérkezett az asszisztens: Edelstein doktor, percenken keresztül suttogott a főnökével és aztán a professzor így szóló Reiner főpincérhez:

— Én semmit sem mondhatok magának, menjen azonnal a betegsegélyzőbe, keresse fel Brejbeanu doktort, aki ideküldte magát...

de összefutott előtte minden, a sürtő ködön keresztül négy gyermekfej világított feléje és most síró reszekő hangon megszólalt:

— Hát mit csináljak? Mondják meg emberek, hogy mit csináljak?

— Magának sürgős orvosi kezelésre van szüksége — mondta az egyik szolga — siessen talán még felbeszik a Colteikórházba.

Husz perc múlva már a Colteikórház bőrgyógyászati osztályán Nicolan professzor felé nyújtotta a két elégett kezét.

— Maga szerencsétlen ember — mondta a professzor megdöbbenve — ki égette el a maga kezét?

A főpincér dadogva hozzáfűzte tragédiáját elbeszéléséhez.

— Teljesen elégett — ismételte a professzor — menthetetlenül tönkrementek a kezei, a bal kezét le kell vágnunk és a jobbkeze is annyira elszenesedett, hogy soha többet nem tudja használni.

igy azokért nem hajlandó felelősséget vállalni. A törvényszék a tárgyalást elhalasztotta.

Ma este találkoztam Reiner Jánossal. Ott állt a Boulevard sarkán, szemben az az előkelő kávéházzal, ahol egy negyedszázadon keresztül főpincéreskedett. Valaki megállt előtte, egy kétélejtet nyújtott neki. Reiner János zavartan mosolygott:

— Köszönöm... Köszönöm... de tessék a pénzt belecsuszatni a zsebembe... nem tudom használni a kezemet...

Farkas Aladár

Még mindig nem kegyelmezték meg Lakinak

Budapest, november 5.
Horthy kormányzó még mindig nem döntött az orosházi vasuti merényletért halálraítélt Laki István sorsáról. A halálraítélt a gyulai fogház siralomházában várja a kormányzó határozatát. Laki éjszakánként alig alszik valamit, remélésai vannak és folyton azt hangoztatja, hogy nem bizik a kegyelemben.

JÖN:

MOLNÁR FERENC

LEGSZELLEMESEBB VIGJÁTÉKA

OLYMPIA

Figyelem!

Molnár Ferenc

világhírű színműve

Jön!

OLYMPIA

Figyelem!

Lupu a király előtt

Bukarest, november 5.

Szerdán délután Károly király előtt Lupu dr. kihallgatásán jelent meg. Lupu nemrégiben Bulgáriában járt, ahol Boris királytól kihallgatást kapott, sőt megbízást arra is, hogy az 6 üdvözlét Károly királynak tolmácsolja.

Lupu dr. a kihallgatás során ismertette a belpolitikai helyzetet, valamint a maga és pártja koncepcióit a gazdasági válság megoldása érdekében. Együttal hangoztatta azt is, hogy a jelenlegi válságos helyzetből egyedüli kivezető út a nemzeti kormány lenne.

Károly király egyébként csütörtökön délután részt vett azon a banketten, amelyet a kormány a Bukarestbe érkezett Vilmos svéd herceg tiszteletére rendezett. A bankett után öfélére újra visszatér Színájába s csak a parlament megnyitására jelenik meg újra Bukarestben. A kormány különben erősen készül a parlament megnyitására és szombat délután tartja meg azt a minisztertanácsot, amelyen a parlamentet megnyitó királyi kéziratot megfogalmazzák. Kiszivárgott hírek szerint a királyi kézirat a mezőgazdasági adósságok rendezését is bejelenti.

Harminc postahivatalt szüntetnek meg Temes-megyében

Temesvár, november 5

Temes-Torontálmegye lakossága között igen nagy elkeseredést és elégedetlenséget okozott az a hír, hogy a posta és távirda vezérigazgatósága 1932 januárjának elején a megye területén 30 postahivatalt megszüntet.

A vidéki postaszolgálat ma is nagyon primitív és lassú és a béke első évtizedének letelte után sem érte el azt a színvonalat, amelyen a háború kitörése előtt állott. Elképzelhető, hogy milyen súlyos zavarokat és nehézségeket von majd maga után ez a rendelkezés, amely a Bánság legnagyobb vármegyéjét egy csapásra fosztja meg a 30 postahivataltól. A temesvári kerületi postaigazgatóságtól szerzett felvilágosítás szerint a vezérigazgatóságot erre a lépésre az a megfontolás késztette, hogy a megszüntetendő hivatalok állandóan deficitet kifizettek és fenntartásuk súlyos terheket jelentett a posta-kincstárnak.

A bánsági postaszolgálatban azonban mástémészetű nehézségek is rövidesen mutatkoznak fognak. Amióta ugyanis a romániai távbeszélő forgalmat a Morgan pénzesport vette kezébe, magának a postának is meg kell fizetnie a telefon használatát. Temes-Torontálmegye területén pedig sok postahivatal van, amelyeknek hivatalos telefonjairól is fizetni kell. A posta vezérigazgatósága elhatározta, hogy az 1 millió lejre rugó telefon előfizetési díjakat úgy takarítja meg, hogy a posták telefonjait leszerelteti.

Ugy látszik, nagyon haladunk a kor vívmányaival. A drótalan táviró, a rádió, a képtávirás korában Temesmegyének jut ki az a történelmi szerep, ahol a távbeszélő forgalom céljaira mindössze a telefonszalagok maradtak meg boldogabb és primitívebb idők szimbólumai.

Aradon egy 2 éves gyilkossági ügyben venék tel a nyomozást

Arad, november 5.

Nemcsak Aradon, de az egész országban nagy szenzációt keltett annak idején 1929-ben az a véres gyilkosság, amelynek Schline aradi zongoratanárnő esett áldozatul. A rendőrség bevezette a nyomozást, de semmi eredményt elérni nem tudott, hiszen az aradi rendőrség amugy is arról híres, hogy a magatérmettel botrányokkal igatja önmagát és a közönséget, a bűnügyek kinyomozásában azonban tehetetlennek bizonyul.

Tekintettel arra, hogy a rendőri nyomozás semmi pozitív eredményre nem vezetett, az ügy aktáit lezárták s a véres gyilkosság ügye, bármilyen szenzációs is sejtetett a háttérben, lassan egészen elfelejtődött. Annál nagyobb szenzációként hat most az a hír, hogy a főügyész hivatalos magához kérte a már lezárt gyilkossági ügy aktáit s azoknak áttanulmányozása után utasította a rendőrséget az azonnali új nyomozás bevezetésére.

Kiszivárgott hírek szerint az ügyészségnek olyan új adatok jutottak a birtokába, amelyek igen pontosan meghatározzák a titokzatos gyilkos személyét. Egyáltalában nem lehetetlen, hogy Schline tanárnő gyilkosát, aki ma már nagy biztonságban érezhette magát, már a napokban letartóztatják.

A temesvári nyugdíjasok újabb akciója

Négy hónap óta nem kaptak egy banit sem

Temesvár, november 5.

A temesvári nyugdíjasok szövetsége, amely már a közelmúltban is minden eszközt felhasználta arra, hogy az illetékes köröket az államnak a nyugdíjasokkal fennálló kötelezettségeire figyelmeztesse, most új akciót indított, tekintettel arra, hogy a pénzügyigazgatóság ismét négy hónap óta hitegeti őket járandóságaik kifizetésével.

A nyugdíjasok elhatározták tehát, hogy most a politikai pártok segítségét veszik igénybe olyformán, hogy az összes képviselőket és szenátorokat fel-

kérk, lehetőleg még a parlament legelső ülésén interpellálják meg Argetoianu pénzügyminisztert, hogy miért nem fizetik ki a nyugdíjasokat és mikor fogják azok folyósítását megkezdeni.

A nyugdíjasok küldöttsége ma már fel is kereste a magyar párt bánsági tagozatának vezetését, a német-sváb népközösséget és a Lupu-párt temesvári képviselőjét, Brudariu Adrián ügyvédet. Mindhárom helyen ígéretet tettek arra, hogy a nyugdíjasok kérésének eleget tesznek és az interpellációkat a parlament megnyitó ülésén elmondják.

Kényszeregyezséget kért a Czell Frigyes és Fiai cég

A Luther-sörgyár nem fizetésekre

Brassó, november 5.

A Czell Frigyes és Fiai-cég, ma délután kényszeregyezséget kért nyújtott be a brassói törvényszéknél. A régi, nagyírú cég (valamikor Czell Károly rt.) száz százalékos kiegyezést ajánl hitelvezetőknek, akiket kilenc-kilenc hónokonként három év alatt egyenlített ki. A vállalat aktívái lényegesen meghaladják a passzívákat.

A kényszeregyezséget a cég a sörfo-

gyasztás mintegy hetvenöt százalékos visszaesésével, valamint a banklőkének az ipari vállalatokból való kivonulási politikájával indokolja.

Itt említjük meg, hogy a Luther-sörgyár kényszeregyezségéről elterjedt hírek tévedésből kerültek a sajtóba. Tény az, hogy a Luther-gyár a régi Czell Károly-csoporttal érdeklődősséget tartott fenn, ez a kapcsolatot azonban már régen megszünt.

EXHUMÁLJÁK Szakáli István holttestét!

A csíkiek maguk akarják kiásni a tetemet, hogy a halál gyanus körülményeiről bizonyosságot szerezzenek

Csikszereda, november 5

Szakáli István csikszenttamási lakosnak a karcfalvi csendőrsőn bekövetkezett titkosított halálára még mindig nem derített világosságot a vizsgálat. A közvélemény továbbra is fenntartja azokat a súlyos vádak, amikkel a karcfalvi csendőrsőket illeti és hangoztatja azokat a rendkívül gyanus körülményeket, amelyek között a halál bekövetkezett. Így például:

1. A nadrágszajt, amivel Szakáli állítólag felakasztotta magát, a trágyadombról szedte elő a nyomozást vezető csendőrkapitány. Hogyan került az oda?

2. Hotea csendőrsővezető a halál felfedezése után öngyilkosságot akart elkövetni.

3. Az orvos a halál első okául szív-szélhűdést állapított meg, később ezt odamódosította, hogy a halált kötél által okozott fulladás okozta.

4. Szemtanuk állítják, hogy Szakáli genitáliáin borzalmas kínzások nyomai látszóttak.

5. Orrsövénye be volt törve, szemei alatt véraláfutások voltak.

6. A holttestet feltűnő gyorsasággal temették el, egy zekében, amelynek két karját összekötötték.

Mindezek a körülmények feltétlenül szükségessé teszik, hogy Szakáli István holttestét haladéktalanul exhumálják. A közvélemény annyira izgatott és nem bírt mind mostanáig belenyugodni a halál körülményeinek eltussolásába, hogy várható, hogy a lakosság maga ássa ki Szakáli holttestét és maga fog bizonyosságot szerezni halálának gyanus okairól.

A felettes hatóságok jól tennék, ha az exhumálást azonnal elrendelnék és egy semleges nyomozóbizottság által új vizsgálatot folytatnának le.

Halálvihar száguldott át Anglia és a Skandináv-félsziget fölött

Hegyomlás, földcsuszamlás és elsüllyedt hajók jelzik a vihar útját

London, november 5.

Anglia és a Skandináv-félsziget fölött napok óta heves vihar tombol, amely szerdán pusztító orkánra erősödött és megrendítő szerencsétlenségeknek egész sorozatát idézte elő.

Az angol partok közelében, a nyílt tengeren járó hajókról egymásután érkeztek tegnap a segélyt kérő S. O. S. jelek. Egyelőre még nincsen adat arra vonatkozólag, hogy a tengeren hány hajó esett a tomboló viharok áldozatul, míg Anglia területéről több halálos szerencsétlenségről érkezett jelentés.

Rhondda-Walleyben a hatalmas esőzések miatt a szénbánya tárnáépülete beomlott s a mélységben dolgozó

200 főnyi bányászok elvágták az útját a napillág felé.

A mentési munkálatok megindultak, hogy az irtózatoss tömegkatasztrófának még idejében elejét vegyék. Több angliai bányában pedig beszüntették a munkát a vihar miatt.

Az Osloból érkező jelentések szerint Norvégia nyugati részeiben hegyomlásokat okozott a többnapos esőzés. Viki közlemben a lezuhanó sziklatömbök alatt egy major szinte nyomtalanul eltűnt. A sziklaomlásnak 3 halott és 4 súlyos sebesült áldozata volt, a ház állatokon kívül, amelyek mind elpusztultak.

Hamburgi jelentések adatai számlolnak be azokról a sorozatos hajószerecsétlenségekről, amelyeket az orkán okozott a Keleti Tengeren. A Livorno német gőzös Spiekroog szigetnél összeütközött egy finn heringhalászhajóval, amely rövidesen elsüllyedt.

A halászhajó 16 főnyi legénységéből 7 a tengerbe fulladt.

Breckernél, Észak-Svédország partvidékén, az Ansino finn gőzös zátonyra futott és elmerült. Husz matróza állítólag a tengerbe veszett. Egy gőzös elsüllyedt Helsink közelében s hat embere a hullámok között lelte halálát. Göteborg közelében két kisebb gőzös ütközött össze, de mindkettő legénységét sikerült megmenteni.

KELLEMETLEN

EMÉSZTÉSI ZAVAROK

Az élelmiszereknek a gyomorba való bejutásával egyidejűleg gastricus tünetek keletkeznek. — Ha, amint gyakran előfordul ezen gastricus tünetek, vagy a savak által a tápszerek hosszabb ideig maradnak a gyomorban, kellemetlen érzést okozva, akkor egy alcalicus só, mint a Magnesia Bisurata, szinte azonnali könnyebbülést hoz, mert megfelelő adag immunizálja a savakat és az emésztést elősegíti és könnyíti. A Magnesia Bisurata akár tablettában, vagy porban, abszorbalja és megvédi a gyomorfalakat a savak káros befolyásától. — A Magnesia Bisurata könnyebbülést szerez mindazon esetekben, amelyek savanyúságok, égések, gázok, nyomások és más, a gyomorsavak által okozott indiszpozíciókból keletkeznek. Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában.

A kiméletes ébresztőóra

Pár héttel ezelőtt olvastam róla először, de akkor még nem hittem.

Hogy miben?

Hát ebben a kiméletes ébresztőórában, amelyet Londonban találtak fel és amely abból a humánus elből indul ki, hogy a mai nehéz és ideges világban nem szabad az emberiséget úgy kergetni ki az ágyból, hogy egy bosszantóan kiméletes szerkezet a legedesebb álmának közepette a fölébe berreg, hanem ellenkezőleg: ebben a kiméletes órában az adott pillanatban megszólal egy olyan lágy és andalító zene, amelynek hangjainál állítólag náloságos gyönyör kiugrani az ágyból.

Azonban, minthogy e világban nemcsak emberséges és emelkedett lelkű zenebarátok élnek, hanem megatalkodott és sötét zeneellenzők is, akikről fel lehet tételni, hogy e kiméletes zene hangjainál nem andalognak el, hanem ellenkezőleg, kiugranak az ágyból és a lágy zenét keményen a falhoz vágva, alsznak tovább, azért találták ki a másik, praktikus ébresztőszerkezetet.

Ez nem a fület igyekszik kibékíteni, hanem a gyomrot.

Igaz, hogy az ébredés pillanatát csengéssel jelzi, de viszont önműködőleg megfőzi az ébredés idejére a reggelit, amelynek inycsiklan-

dozó párolgása a legpadabb kedélyek megszédítésére is kiválóan alkalmas.

Ez az utóbbi masinéria nézetem szerint az emberiség jelentősebb részét fogja kielégíteni, de azt hiszem, hogy a technika haladásával újabb és újabb kéjes keltési módokat fognak kieszelni.

Lesz gazda-ébredő, amely hajnali négy órakor egyszerre csak megszólal és azt fogja duruzsolni az östermelő fölébe: Hé, gazd-uram, mit tetszik szólni, a buza ára ma reggel emelkedett!

Mire a gazda boldogan fog ágyából kiugrani, aztán megnézi az újságot, megtudja, hogy nem igaz, de akkor már késő lesz, akkorra már fel lesz kelve.

A kereskedő ébredője a boltja előtt tönkelt hatalmas tömeg zaját fogja utánozni, a tanárjelöltnek kinevezését, a tisztviselőnek fizetésemelést helyez kilátásba; a nyugdíjasnak nyugdíját, nőbarátoknak illatos szerelmele-velekkel szórja teli párnáit, a nép zömét pedig azzal az örömhírral kábítja el, hogy az éjjel, valutajavítási célból, Románia összes adóbevételeit exportálták Franciaországba, amely e nemes anyagért cserébe szinara-nyat fog nekünk küldeni.

Mindeme szerkezeteknek ellenben mégis csak lesz egy parányi hibájuk.

Az, hogy bármily kiméletes és élvezetes módon, de mégis csak ki fogják az embert ráncigálni az ágyból. És épp ez okból nem tudok olyan kiméletes, kedves jószágát elképzelni, mint az én régimódi, egyszerű, kö-zönséges, ősi vekkeremet.

Ennek ugyanis van egy páratlan tulajdonsága.

Este felhuzom és reggel nem csenget.

(Z.)

A román jobboldal is tökét kovácsol az angol konzervatívok sikeréből

Filipescu „Tepes
Ligája” konser-
vativ néppártja
vedlik át

Bukarest, november 5.

Az angol választások minden előrelátást meghaladó, meglepő eredményének a jelentősége fölött mindmáig zajosan vitatkozik a sajtó és közvélemény különösen azokban az országokban, amelyekben a

jobboldali diktatura és a demokrácia közötti küzdelem még nem dőlt el véglegesen,

tehát többek között Németországban, Lengyelországban és — Romániában. Egyik tábor a brit népszavazás kimenetét a jobboldali, konzervatív politika diadalaként fogja fel és magyarázza, míg a másik a munkáspárt és általában az angol szabadelvű ellenzék vereségét csak annak tulajdonítja, hogy a szorongatott helyzetben levő szigetország népét elbűvölte, megragadta a „nemzeti egység”, a nemzeti kormány bizonyára csalogó jel-száva.

A különböző országok jobbpártjai igyekeznek elhárítani, hogy az angol választó-tömegeket a meggyőződés szavaztatta túlnyomó többségben a „vaskalaposokra, míg

a demokratikus lapok azt hangoztatják, hogy csupán átmeneti hangulatváltozás az,

amely a konzervatívok által uralt „nemzeti kormány” mögé sorakoztatta fel a kiábrándult, reményvesztett népet.

Ilyeténképpen Németországban Hugenbergék és Hitlerék, itt pedig az egész kormánytámogató sajtó, főképpen azonban

a jobbszélén álló Tepes-liga és lapja, az Epoca, örömmel ült az angol választások eredményének a hírére

„hozzanának zengett a brit Ismeretlen Választó felé, aki végre rácszmélt, hogy csak jobboldalt lehetett meg az üdvösségét.

LONDONTÓL—BUKARESTIG
KINYULIK A MARADJ-
FRONT

Végül is Anglia rászán-
ta magát, hogy
példát adjon,
— állapította
meg a napok-
ban lapja ve-
zer cikkében
Grigore Fili-
pescu, a karó-
bahuzató Te-
pes vajda ké-
sei modern
epigonja —
s most az
egész világ
jobboldali ele-
mei, amelyek eddig mintha húzódoztak
volna attól, hogy nyíltan színt valljanak,
visszanyerik önbizalmukat. A konser-
vativ eszme angolai diadala néhány éve
óta az első fénypont a világ történelmé-
ben.

S a Tepes-követők most úgy kidüllesz-
tik a mellüket, mintha rájuk szavazott
volna a 12 milliónyi angol választó,

aki az ottani konzervatív pártba adta
le kétségbeesésében a voksát, akár a
gyöttrődő német polgár és kispolgár Hit-
lerékre, Grigore Filipescu pedig sietve
feltámasztja a román konzervativizmust,
amelyet a háború utáni forradalmi áram-
latok s mindenekelött az agrár-reform
eltemetett.

Vasárnap lesz a Tepes-liga országos
kongresszusa, mert Filipescuék addig
akarják ütni a vasat, amíg meleg: jól ki
akarják használni javukra az angol vá-
lasztás speciális értelmezését. Ebből az
alkalomból pedig értesüléseink szerint
nagy szenzációval fognak szolgálni a
román politikai életnek, amennyiben

leteszik eddigi nevüket s konzervatív
párttá kiáltják ki a Tepes-ligát.

Tepes vajda nem elég népszerű eszmény-
kép gyanánt, mennyivel több az esélye
ennek a lényegében fasizta de kicsit
elkésztett mozgalomnak, ha — mondjuk —
nemzeti konzervatív néppártnak fogja
titulálni magát. Tepes vajda „politikájá-
tól” mégis néhány évszázad választ el
már bennünket, viszont az új elnevezés-
ben benne lesz minden kellék, amely —
a tepisták és eszmétársaik felfogása sze-
rint — az angol jobboldalt páratlan győ-
zelemre segítette: nemzeti is lesz, konser-
vativ is, meg néppárt is.

Az angol siker valóban étvágyat adott
a minden országbeli jobboldaliaknak.

MIT JELENT A „NEMZETI
KORMÁNY” JELSZÁVA?

Angliában tényleg a konzervatív jobb-
oldal győzött a nemzeti összefogás jegy-
ében, de győzelmét mindenekfelett ennek
az ott teljesen újszerű jelzőnek köszön-
heti. A „nemzeti” és nem a „konzervatív”
jelző gyakorolta a döntő vonzóerőt.

Hogy ez mennyire így történt, árde-
kesen világítja meg a londoni New Sta-
tesman and Nation című politikai he-
tülap egy cikke, amely párbeszéd formá-
jában eképpen jellemezte a „nemzeti”
szó szerepét a nagy választásokon.

Gyermekek: Mondd, anyukám, miért
füzte a konzervatívok kivételével min-
den párt a „nemzeti” szót a nevéhez?
Any: Azért, gyermekeim, mert a
konzervatívok minden választáson
nemzetiék. A többi párt azonban csak
Mister MacDonald, Sir John Simon és
Sir Herbert Samuel hazafias magatartá-
sa folytán vált nemzetiévé.

Gyermekek: O, köszönöm, anyukám.
most már rájöttem. És ugy-e, ennek a
szónak: nemzeti, ugyanaz az értelme
mindegyik pártra alkalmazva?
Any: Nem egészen, kicsikém. A li-
berális-nemzetiék esetében azt jelenti,
hogy Sir John Simon és társai magu-
kévá tették a konzervatív politikát, de
hazafias indító-okokból a választások-
kon még meg akarják tartani a liberális
nevet. A nemzeti-liberálisok eseté-
ben ez a szó azt jelenti, hogy Sir Her-
bert Samuel, aki kevésbé hazafi, mint
Sir John Simon, liberális kíván marad-
ni a választások után is. A nemzeti

munkáspárt esetében végül ez a szó fo-
galom-zavart jelent, amely szintén ha-
zafias szempontoknak tulajdonítható a
nemzeti jelzővel szemben a választások
rendkívül dicséretreméltó.

Gyermekek: De nem átkos dolog-e,
mama, hogy mindezek az urak nem
egyeznek meg teljesen?

Any: Ez talán nem is szánlatos,
kedves gyermekem, mert hiszen a nem-
zeti kormány politikája a választások
után minden bizonnyal konzervatív
lesz és a nemzeti szó a választások
alatt azáltal szolgálja a haza ügyét,
hogy elszigeteli a munkáspártot.
Igen, kétség sem férhet hozzá:
a nemzeti kormány csak arra szolgál,
hogy a csendőrműben a konzervatívok
kezér játsza a hatalmat.

Eppen ezért meg az is bizonyos, hogy
az angol választó-tömegek kiábrándulá-
sa a „nemzeti kormány”-ból sokkal ke-
gyelenebb lesz, mint a munkáspártban
és a demokratikus elvekben való csaló-
dása.

Meglátjuk, hogyan fognak majd bo-
zszannázni a különböző országok tepistái,
ha néhány hónap múlva a pótválasztá-
sok során ideáljuk, az angol Ismeretlen
Választó, ismét a szabadelvű és demok-
ratikus pártokra fogja adni szavazatát,
mégpedig már nem hangulatból, hanem
meggyőződésből... (K.)

Az alfalusi ponyva- regény újabb fejezete

Éjszakai zsarolás, vagy megrendezett színjáték

Csikszereda, november 5.

Az alfalusi bombamerénylet ügye
csak nem akar nyugvópontot jutni. Va-
lami egészen sötét, különös és félelmetes
pszichózis fekdühetett rá. Alfalura, a
mely a bombamerénylet óta már nem-
csak egvéneket, hanem az egész falut
mozgatja s elképesztő arányaival meg-
fertőzi még azokat is, akik mindenké-
ppen távol állanak ennek az ördögi szín-
játéknak a megrendezésétől.

Barabás János dr. egyideig mint fel-
bujtó szerepelt ügyvédarsa, Avéd János
ellen elkövetett tragikus kimeneteli
bombamerénylet ügyében. A vád-korona-
tanácsa Ungvári András tönkrement
fakerekedő volt. Ungvári András ké-
sőbb visszavonta a vallomását, mire Ba-
rabás János ügyvédet a tárgyalásig sza-
badlábra helyezték. Pár nap se telt el
azonban, Ungvári újból jelentkezett a
csikszeredai vizsgálóbíró előtt és Olasz
Béla alfalusi asztalos jelenlétében ter-
helő vallomását teljes mértékben fenntar-
totta és megismételte. De hát ki ad-
hat hitelt a történetek után Ungvári-
nak, aki a vizsgálat során beteges hazudozó-
nak bizonyult.

Szerdán délelőtt a csikszeredai vizs-
gálóbíró újabb aktákat volt kénytelen
csatolni az alfalusi ügyhöz. Ungvári és
az alfalusi csendőrség súlyos terhelő
adatokat szolgáltatott Barabás János dr.
ellen. A csendőrségi jegyzőkönyv és Un-
gvári vallomása tultesz a legvadabb fan-
táziájú ponyvaregényirón. Ime:

Ungvári vallja, hogy Barabás János a
szabadlábra helyezése óta nem hagy bé-
két neki s minden elgondolható eszköz-
zel kényszeríteni akarja megismételt
vallomása visszavonására. Így a múlt hét
szerdáján éjjel egy órákor emberek ver-
ték fel álmából Baricz Imre, Berszán
János, Balázs Ferenc és Ferenc András
alfalusi gazdák fogtak közre és egyene-
sen Barabás János lakására kísérték.
Itt Barabás újabb ajánlatot tett neki,
hogy ad nyomban 10 ezer lejt és a fő-
tárgyalás előtt még félmilliót, ha terhe-
lő vallomását írásban visszavonja.

Ha ezt nem teszi, lelövi, mint egy ku-
tyát s aztán jöjjön, aminek jönnie
kell.

Ő, Ungvári, kényszerhelyzetben volt, te-
hát ígéretet tett, hogy másnap enged az
ügyvéd kívánságának.

Másnap éjjel Baricz Imre a lakására
hívta s Pál Antal örök állította a ka-
pu elé: senkit se be, se ki! Bent a ház-

ban aztán előkerült a zeke alul Barabás
János géppel fogalmazott írása, amit
Ungvári-
nak le kell másolnia. Ungvári
nekifogott a másolásnak, de aztán meg-
gondolta magát és a tollhegyet akarattal
eltörte. Baricznak új tollhegyért kellett
szaladnia s így Ungvári a rendelkezé-
sre álló időt menekülésre használhatta
fel. A gépirásos fogalmazványt, amely
egyébként azt tartalmazta, hogy ő an-
nak idején a terhelő vallomást az alfa-
lusi intelligencia egyenes kérésére tette
azért, hogy Barabást egyszer s minden-
korra lebetetlenné tegyék, — elrejtette
magánál és kirohant.

Tűz van! Tűz van! Felrobbant a
lámpa, szaladjunk vizipuskáért! — ki-
áltotta az őrtálló Pál Andrásnak, aki za-
varában menekülni hagyta. Igen ám, de
éppen akkor érkezett vissza az új tollal
Baricz Imre, aki nyomban átlátta, hogy
Ungvári a Barabás gépen fogalmazott
írással menekül. Társaival egyetemben
Ungvári után vetette magát, aki látva
a veszélyt, torka szakadtából kiáltozott,
hogy: „tűz van! tűz van!”

Baricz és társai utolérték ugyan a me-
nekülő, ültelgelni is kezdtek, de az
írás elvétele már nem volt idejük,
mert közben az Ungvári kiáltására
felrejtett szomszédok minden oldalról
gyülekezni kezdtek.

Az üldözők ilyen körülmények között
jobbna látnak elmenekülni, Ungvári pe-
dig tanuival együtt a csendőrségre sie-
tett s jelentést tett az esetről.

Ugyanakkor a csendőrség Bariczot le-
tartóztatta.

A vizsgálóbíró az ügyben szerdán hall-
gatta ki a bejelentett tanukat: Incze
Endrét, Balázs Istvánt, Bodjin Illés
csendőrmestert, Ungvári Andrást, dr.
Pop Aurél körorvost, Balázs Ger-
gelyt, Orosz Bélát és más alfalusi lakoso-
kat, akik

valemennyien megerősítették a csend-
őrs jegyzőkönyvében foglaltak-
at, az Ungvári állításait és újabb
terhelő vallomásokat tettek Barabás
János dr. ellen.

Miféle sötét ügy történhetett itt me-
gint?

Barabás dr. védője újabb zsaroló ma-
nővernek minősíti a szerinte Ungváritól
megrendezett színjátékot. Kijelenti,
hogy nyolc tanu aláírásával nyilatkozat
van a keze között, amely szerint Ungvá-
ri térdénállva kért bocsánatot Barabás-
tól a lakásán, de az ügyvéd kizavarta
azzal fenyegette meg, hogyha megegy-
szer átlépi a küszöbét, lelövi. Felhozza
azt is, hogy az Ungvári fantasztikus, de
ügyesen megrendezett szerda éjjeli ak-
ciója következtében a csendőrség három
napon keresztül törvénytellenesen tartot-
ta fogva Baricz Imrét s csak a csikszere-
dai szárnyparancsnokság írásbeli uta-
sítására bocsátotta szabadon.

Mi igaz mindebből, azt megállapítani
nem lehet. Csak annyi bizonyos, hogy
már-már az egész falu belekeveredett
ebbe a förtelmes színjátékba, amely ma
már megállapíthatóan a két részre szá-
kadott falu elkeseredetten dühöngő harca
Barabás János miatt és körül.

Forradalom a régi gyógyszerészet terén

Bőbajok:
Külföldiek, Furunkulások

Fájdalmak, Köszvény
Reuma

Labhaj: Görcsös
Flébit

Bőbajok, Viszkotegség, Görcsös, Flébit, Tályog, Egzema, Reuma
Köszvény, Érelmeszesedés, Női betegségek

Nincs fájdalmasabb és lesújtóbb állapot, mint az, amelyet a romlott vér
okoz azoknál, akik szerencsétlenül áldoztak az egzemának, az aknésnek a
herpeznek, a pszoriasisznak, a szikozisznak vagy az eritemnek. Vagy akiket
ágyhoz köt a felpuffadt véredényrendszer (aranyér, görcsös, flébit), vagy
ami egyenesen tagjait marcangolja (a labbajok), vagy ami veséjüket
megbénítja (nefritis, fehérjevesztés). Micsoda tragikus élete van annak,
akinek véredényei elmeszesedtek, és ki van téve minden pillanatban a
legveszélyesebb baleseteknek. Mit szenved az a nő, aki átmeneti korszakban
megkapja a veszedelmes fibrinokat, be dagadtokat, melyek egy állandó
hűdéses állapot következményei? Sokszor állott tehetetlenül az orvosi
tudomány, de amióta Richelet L. felfedezte a

RICHELET VÉRTISZTÍTÓ vagy vérfelfrissítő gyógymódot

vége minden olyan öröklött vagy bennülről betegséggel, melynek eredete,
régie voltára vagy súlyosságára való tekintet nélkül eddig nem tud-
tunk gyógyítani. A bórallati vérzésnek elűnnék. A sebek beheggednek,
minden nyom nélkül. A dagadt erek lelohadnak, a véredények felszaba-
dulnak, a vese működésbe jön, az agy megtisztul, az asszony megtálla-
testi és lelki épségét. Ezért becsüli olyan értékesnek maga az orvosi kar
a Richelet L. gyógymódot s amelyről maguk a betegek a hála hangján írnak:

20 év óta kinez az egzema. Miután
mindent hiába próbáltam, örömmel
tapasztalom, hogy pontosan követve
a Richelet gyógymódot, megmen-
kültem e súlyos baj minden követ-
kezményétől.

Sylvain POLET
19, rue Saint-Nicolas, Rouen.

Összes hűdéses bántalmam el-
tűntek, az első Richelet kúra befejezé-
sével; pedig 2 évig roppant szenved-
tem. Egész más asszony lettem s
egészségem sohasem volt olyan
kitűnő, mint most.

BITAILLENÉ, postal hivatalnoknő
Mansel, par Beauvais (Oise).

L. RICHELET, DE SEDA 4, 6, RUE BELFORT BAYONNE (France)
Romániai vezérképvislet: J. M. DILLAN Pitar Moș 4. București (3)

Ha két órán át jól akarja érezni magát, okvetlenül
nézze meg BRUNO FRANK legújabb vígjátékát,

„VIHAR EGY VIZESPOHÁRBAN”

Németül beszélő, éneklő hangosfilm. Főszerepben:
RENATE MÜLLER, Hanzi Nieze, Herald Paulsen.

BEMUTATÓ MA, NOVEMBER 5-ÉLTŐL

Ezenkívül: egy teljesen új MICKY MAUS (BIMBÓ, MINT BANDITA).

ASTRA (Apolló) MOZGÓ

BRASSO, Telefon 564

— A krassómezei prefektúra alapot létesített a besugók jutalmazására. Oravicabányai tudósítónk jelenti: A vármegye területén, különösen pedig Oravicabányán és Resicabányán a hatóságok több sorozatos razziát tartottak a pékek ellen a kenyérbélyeg-rendelet betartásának ellenőrzésére. A lefolytatott razziák eredményeképpen néhány péket is bírságotlaltak, most pedig a vármegyei prefektúra jutalomdíjakat tüzött ki azoknak a besugóknak a jutalmazására, akik a kenyérbélyegrendelettel visszaélő pékeket a hatóságoknak feljelentik. A besugók jutalmazása céljaira a prefektúra huszonötezer lejjele alapot is létesített, ami különösen a munkásság körében keltett nagy elégedetlenséget, mert az ország eme leg súlyosabb munkanélküliséggel küzdő megyéjének a munkanélküli nyomorúság enyhítésére nincsen fedezete, de a besugók részére alapot tud létesíteni.

— Időjárásjelentés. Budapestről táviratozzák: A Meteorológiai Intézet jelentése szerint lassu hőemelkedés, jobbra derült idő várható, reggeli ködökkel, később nyugat felől erősebb felhőzettel.

— Hatszázezer lejes bírság dohány-csempészsért. Bánsági tudósítónk jelentése. Az egész környéken nagy feltűnést keltő eset színhelye volt Újszentanna községben Süss Miklós tekintélyes és gazdag sváb kereskedő háza. A monopol hivataltól több monopolágens utazott ki Szentannára, ahol névtelen feljelentés következtében házkutatást tartottak a jómódú kereskedő lakásán és csempészt dohányt után kutatottak. A házkutatás eredménnyel is járt, amennyiben a Süss lakásán tényleg találtak jelentékeny mennyiségű dohányt, amiről a monopolágens azt állították, hogy csempészség útján került a Süss birtokába. A monopol hatszázezer lejes bírsággal sújtotta Süsst, akit, minthogy a bírságot nem tudta azonnal kifizetni, csendörökkel letartóztattak és átadták az ügyészségnek, ahol az eljárást folytatva tették a csempészség vádjá ellen tiltakozó Süss Miklóssal szemben.

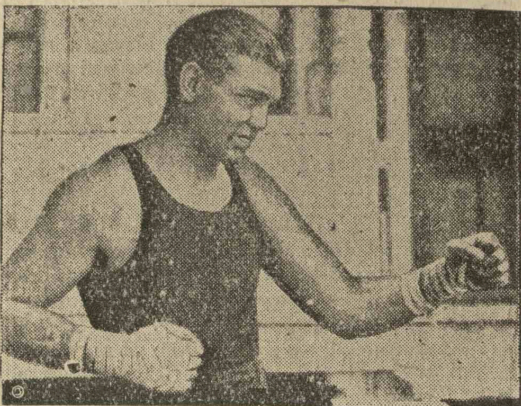
— Szörénymegyében husz százalékkal csökkentették a vendéglői és szállodai árakat. Lugosi tudósítónk jelenti: Tegnap tartotta Lugoson évi közgyűlését a Szörénymegyei vendéglősök és szállodások egyesülete, amely a rendkívül súlyos gazdasági helyzetre való tekintettel elhatározta, hogy a vendéglői, kávéházi és szállodai árakat egységes eljárással husz százalékkal redukálják. A határozat Szörénymegye összes vendéglőseit, kávéházait, éttermeit és szálloda-tulajdonosait kötelezi és november elsejével már az egész megye területén életbe is lépett.

— FURCSA TÖRVÉNYEK AMERIKÁBAN. Amerikában még mindig van néhány száz furcsa törvény, amely arcucsapása a józan észnek. Georgia államban például hívórsre teszik azt a leányt, aki egyenes felszólítással fordul egy férfifeh, hogy vegye el. Mississippiben és Oklahomában ugyanez a sors vár a vasuti tisztviselőkre, akik a közönség telefonkérdőzködésére nem felelnek. Az Egyesült Államok huszonegy államában törvény állapítja meg a szállólepedők hosszát és szélességét. Newyorkban nem tartanak a pékek macskákat, mert ezek veszélyeztetnek az üzem tisztaságát, viszont Pennsylvániában törvény kötelezi a pékeket a macskatartásra, mert sok az egér és ezek még sokkal inkább veszélyeztetik a tisztaságot. Koloradóban egyszerre csak huszöt mezei virágot szabad leszakítani.

— Szerelmi bánatában megmérgezte magát. Resicabányai tudósítónk jelenti: Rieger Ferenc 20 éves resicabányai elektrotechnikus szülei lakásán nagy mennyiségű szodaoldattal megmérgezte magát. A végzetes tettet a hozzátartozók hamarosan észrevették és a borzalmas görcsökben vergődő fiatal embert azonnal kórházba szállították. Megmenteni azonban már nem lehetett, mert Rieger olyan nagy mennyiségű mérget vett be, hogy minden mentési kísérlet hiábavalónak bizonyult. A szerencsétlen fiatalember két napig tartó irtózatosszenvedés után meghalt. Az öngyilkosság ügyében a hatóság megindította a vizsgálatot és megállapította, hogy a fiatal ember szerelmi csalódása miatt dobta el magát az életet.

— A nélkülözések miatt felakasztotta magát egy öregember. Lugosi tudósítónk jelentése. Megrendítő körülmények között dobta el magát az életet Lugoson egy 74 esztendő öregember, Bild Mihály. A magával tehetetlen öreg embernek egy évvel ezelőtt halt meg a felesége s azóta egyre elviselhetetlenebbé vált számára az élet. Megunta a nyomorúságát és lakása padlásán felakasztotta magát. Mire tették a házbeliek észrevették, már halott volt.

DEMPSEY

a volt box-világbajnok, aki nemrégiben visszavonult a sporttól, ismét treniroz. Schmelinget, a kétszeres német világbajnokot szeretné legyőzni.

— Öngyilkosság. Csikszereadából jelentik: Pál Elek szolga, aki már évek hosszú sora óta áll a város szolgálatában, tegnap reggel a városháza udvarán levő faskamrában felakasztotta magát. Tettének ok ismeretlen.

— Csikban husz lej egy véka zab. Csikszereadából jelentik: A csikmegyei

gazdák a legutóbbi hetivásáron 22 lejért árultak egy véka zabot s még így sem igen rohtának meg a vevők. A csiki gazdasármás helyzetéhez nem kell külön kommentár, ha tekintetbe vesszük, hogy egy véka zab árából egy fél kiló cukrot és egy fél skatulya gyufát vásárolhat.

— Lezuhant egy cseh repülőgép. Prágából jelentik: A malokai katonai repülőtéren tegnap lezuhant egy hadirepülő gép. A megfigyelőtiszt szörnyethalt, a pilóta súlyosan megsebesült.

— Gyerekek szedték ki a békési vasúti sinek szegeit. Budapestről jelentik: A képviselőházban ma Szakács Andor békési képviselő bejelentette, hogy a békési hatóságoknál telefonon eszközölt reklámlására azt az információt nyerte, hogy nyolc-tíz éves gyerekek játékból szedték ki a békési vasútvonal sineiből a szegeket. Az eset még a nyáron történt, de csak most vették észre. A sinek ellenére rögzítve vannak és így szerencsétlenség eddig nem történt. Valószínű, hogy husz embert letartóztattak volna.

— AZ ORR — AZ EGÉSZSÉG ÖRE. A hideg, a nedvesség, és a szél elősegítők a meghűléseknek, amelyek nemritkán a szájpádláson át támadják meg a testet. Sok ilyen betegséget azonban meg lehetne előzni, ha az ember rászoknék, hogy mindig csak csukott szájjal, orrán keresztül vegyen lélegzetet. Az orrnak feladata a többi közt, hogy megmelegítse a hideg külső levegőt, mielőtt ez a légcsőbe behatol. Sok ember eleinte nehézkesebb találja az orron át való lélegzést, különösen, ha reggel munkahelyére siet. Az ilyeneknek jobb öt perccel előbb felkelni és nyugodtan megtenni az utjukat. Fűtött helyekből, gyűléstermekből, stb. este való kilépéskor szintén ügyelni kell rá, hogy a lélegzés ne a szájon át, hanem az orron keresztül történjen.

VÉCSEY ZOITÁN:

A SIRO VÁROS

— Itt vannak a csehek, itt vannak a csehek!

A fiuk visszamennek a kávéházba, Csömörre ottmarad a sarkon, mintha szoborrá meredt volna.

Zárt, rendezett sorokban érnek a cseh katonák a kávéház elé. Az egyik észreveszi, hogy a nyomorék hadnagy mellett érdemrendek fityegnek. Kiugrik a sorból, Csömörre elé pattan és letépi a mellről a Károly-keresztet. A kereszt ott hever a lucsokban, a katona rája tapos. Csömörre meg se moccan, mintha semmit nem látna, mintha semmiről tudomást nem venne. A zászlóalj pedig vonul tovább.

Raz... Dva...

A színházban épen befejeződött a második felvonás. Akik egy cigarettaszippantásra voltak kiun a színház előtti térségen, hallották a katonabanda hangjait.

A szinagazgató a függöny elé lépett. Pár pillanatig nem jött ki hang a torkából, azután meghajolt és beszélni kezdett.

— Tisztelt hölgyeim és uraim! Érdemes közönség! Egy igen szomorú hírt kell innen bejelentenem, erről a helyről, ahol két hónappal ezelőtt a forradalom győzelmét hirdetem. A cseh megszálló csapatok ebben a pillanatban vonultak be a városba.

A karzatról egy elkéseredett férfihang rivalt közbe:

— Disznóság! Beengedték a cseheket!

Az igazgató a karzatra nézett, erre a szuverén urra, amelyet szívében mindig megvetett, de amelynek izlésével mindig számolnia kellett. Most egyszerre kitért belőle a művész szenvedélyes gyűlölete az alacsonyrendűséggel, kulturátlansággal és izléstelenséggel szemben. Nem a közbeszólónak, az egész karzatnak kiáltott oda:

— Maguk pedig ne beszéljenek, védelmezték volna meg a várost. Amikor ki kellett volna menni a frontra, maguk szépen odahaza maradtak a sutban. Hát most ne járjon a szájuk.

Az intermezzo után megnyugtatta a közönséget, hogy senkinek bántódása nem esik, az előadást normálisan befejezik, előadás után pedig mindenki térjen vissza otthonába.

A színészek tovább mókáztak a szinpadon, a kulisszák között könnyeztek és káromkodtak. Kacagj, Bajazzó!

Pista hat óra tájban hagyta el a kávéházat.

Egy század cseh katona jött szembe vele.

Pista csak ment előre, nem törődött velük.

Egyszerre csak előtte termett a századot vezető hadnagy. Udvariasan szá-

lalt és németül szólította meg:

— Bitte sehr, wo ist die Bahnstation? Pista ránézett a tisztre és azután vállalt vonva felelt.

— Leider, dass weiss ich nicht. Ich bin nämlich auch ein Fremd hier.

Tényleg, olyan idegennek érezte magát ebben a pillanatban a szülővárosában.

XXI

Vacsora után már nem kapott villanyost és az éjszakát a villában töltötte. Szótlanul ültek hosszú ideig a nagy ebédülőben, a mama kötözgetett, Pista kedvenc karosszékeben huzódott meg és elrévedve nézett maga elé, Sárika pedig megérezte, hogy mi megy végbe a fiu lelkében, nem háborgatta, őt is ki-elégítette, hogy ott ülhetett mellette és a jövő himes álmait szövögethette. Az ő lelkét is megrázta a nagy változás, az ő szívét is fájdalom szorította össze, de nem vesztette el hitét az új élet felépítésének lehetőségében és Pistában épen ez a hit rendült meg.

Olykor-olykor megszólalt, mintha önmagával vitatkoznék.

— Elvesztettük a legszebb éveinket. Kiesett a fiatalság az életünkből. Hát most kezdünk hozzá, amikor már minden kapu becsukódott előttünk?

Sárika gyöngöden megfogta a fiu kezét és megszorította, mintha a saját nagy hitét és bizalmát akarná átsugározni rá. Pista szórakozottan elmosolyodott, egy pár kedves szózt mondott menyasszonyának, aztán megint csak önmagába mélyedt.

Éjfél tájban a mama nagyokat ásított és pápaszeme mögül jelentős pillantásokat vetett a fiatalokra. Jó volna már lefeküdni, ezt fejezték ki ezek a pillantások.

A hófehér ágy csábitóan villogott rá és nyugodt pihenést ígért, de még nem feküdt le. Kinyitotta az ablakot és kihajolt. Kutyák panaszos üvöltése hangzott, a távolból elnyújtott vezényszavak foszlányai jutottak fülebe, idegen hangzású szavak, amelyeket nem értett. Majd lövés zaja verte fel az éjszaka csendjét, utána nagy csend.

A városra ráülepedett ködömeget tompa vörösrre festette az ivlámpák fénye. Ma már nagyon sokan virrasztanak, mert nem jön álom a szemükre és a sötétbe merednek, mintha ki akarnák olvasni belőle a titokzatos jövőt.

Mit hoz vajjon az új esztendő?

Talán minden jóra fordul, vagy még nagyobb szenvedésekkel és megpróbáltatásokkal látogatja meg Isten a világot?

Lassan átjárta a hideg és didergett. Becsukta az ablakot, levelek között és olvasgatni kezdett. A betűk lassan összefolytak a szeméi előtt, a könyv kihul-

A teljesítmény maximumát eléri, a legtekintetesebb „LERESCHE” borotva-penge által.

„EN VOGUE” Franciaországban. Kérjen próba pengét ingyen Románia vezérkészségeitől
NARCISSE H. BALTHAZAR
Bucuresti, I. Str. Selari 17.

— Egy erdélyi Edison. Dicsőszentmártonból jelentik: Jakobovits Ernő, fiatal zsidvei technikus, aki mint annakidején közöltük, egy praktikus utelzáró sorompót talált fel, most egy olyan benzinpörasztó készüléket konstruált, amelynek használata 80—90 százalékos benzinnemegtakarítást eredményez. A készülék iránt számosan érdeklődnek.

— ÖNGYILKOS ÜGYVED. Kolozsvári tudósítónk jelenti: Kedden este 6 óra után Honvéd-utcai lakásának irodahelyiségében öngyilkos lett Statuescu Angelo kolozsvári ügyvéd, akinek neve különösen a hadbíróági tárgyalásokkal kapcsolatban volt ismeretes. Statuescu ügyvéd revolverrel szíven lötte magát, de állítólag még volt annyi ereje, a lövtétlenül halálos sebesülés ellenére is, hogy dolgozószékéje könyvszekrényétől a sarokban álló heverőig vándorogjon. A mentők és a törvényszéktől kiszálló bizottság tagjai már csak a beállott halált konstatálhatták. Öngyilkosságának oka ismeretlen.

★ CONRAD VEIDT BRASSÓI VENDÉG. JÁTEKAHOZ. A jegyeladás ezen egyedülálló előadáshoz, viharos tolongással kezdődött. Feltéhető, hogy a jegyeket pár napon belül elkaphodják.

lott a kezéből, a lámpa égve maradt. Kábult álom szállott rá.

Reggeli után, amikor Sárika a takarításhoz fogott, nekivágott a városnak. Csatangolni fog minden cél és értelem nélkül és talán jó hosszú ideig ilyen hiábavalóan kell elfecselegnie napjait.

Nagyot került a dombok felé és a temetőnek vitte útja. A Rozália sirhalma it szüzi hólepel borította. A siremlékek légioja úgy emelkedett ki a méteres hótakaróból, mintha a halottak őrt állának az ősi rögön és legalább ezt a maroknyi területet akarnák megtartani a mult szent tradícióinak.

Szüleinek sirja előtt megállott, lehajította a fejét és imádkozni próbált. De nem tudott a kezdő szavakon túljutni. Nem volt mit kérnie az Istentől.

Nem messze egy finom, törekeny női alak hajlott egy friss sirhalom felé. A két árva lélek a halottakkal beszélgetett, mert az élők világában nem volt meg a gyökerük.

A nő összevonta sűrű gyászfátyolát, megsimogatta a vadonatúj siremléket és megindult a lejtőn lefelé. A végtelen hótakarón sokáig lehetett látni karcsu, imbolygó alakját.

Pista odament amellé a sirhalom mellé, hogy megtudja, ki hordoz a szívében ilyen friss bánatot. Aranyozott betűk hirdették a márványoszlopon: Gheczy Béla, az ötös honvédszázezred őrnagya. Élt negyvenkét évet. Meghalt az olasz frontról hazatérőben spanyol járványban, mielőtt rátehetné volna lábát az édes haza földjére.

Pista ismerte az őrnagyot, a Piave síkján találkozott vele egy elhagyatott vsuti őrházban, amelyben a vezérkar ültette fel ideiglenes szállását. Ő épen ott pihent századával az őrház melletti réten, amikor vágtaiva közeledett egy poros lovas, Pista előtt ugrott le lováról. Pista felugrott és szalutált neki. Az őrnagy két ujját sapkájához emelte és megszólította a fiatal tisztet:

NOVEMBER	200.000	NOVEMBER
	LEJ	
	nyereményösszeg kerül kisorsolásra a Kolozsvári Mentő-sorsjáték VIII-ik húzásán.	
	VEGYEN	
	még egy sorsjegyet, mert január 1-ig minden buzáson résztvesz. Sorsjegyek kaphatók mindenütt 19 lej portóköltiséggel hozzáadásával postán is megrendelhető a főbizományosnál Derzsi Géza, Brassó, Str. de Mijloc 163. — Bukarestben: B. Saharovici, Str. Sf. Apostoli 28. vagy a Központi Sorsjegy Irodában, Cluj, Str. Memorandului 16. Főnyeremény:	
	1.000.000 LEJ	

REDOUTE MOZGÓ BRASSÓ. Telef. 145.

Ma csütörtökön, utoljára

A REPÜLŐ MENYASSZONY

Liane Haid. Szóke Szakáll. Huszár Puffy

PREMIER! PÉNTEKEN PREMIER!

A SZIV MELÓDIÁJA

A paraszt letérdelt a vasuti sín mellé, végigtapogatta a csavarokat, az egyiket kiserőlt, s elégedetten dörmögött:

— Na, ez éppen jó lesz!
A kanyarodó mögöl, ahol eddig sóvár dühbel figyelte a muzsikot, előlépett az állomáselőjáró:
— Megállj Sidorov, mit csinálsz, te gazember... megállj!

S miközben a paraszt halálos rémülettel szédelt a sín mentén, az előjáró belesújt a sípjába. Három pályafő és két málházo rohant elő, megfogták Sidorovot, lecsukták a pincébe, miután mind a hányan egyet-kettőt odaszóztak neki. Másnap jöttek a zsandárok, magukkal vitték a muzsikot, jegyzőkönyvet írtak alá vele, összeszedték az anyját, aki ily gaz kutyát szült a világra s végül beszallították a törvényszéki fogházba.

Mikor néhány hét múlva főtárgyalásra került a sor, az elnök megkérdezte Sidorovot:

— Hát mondd el szépen, miért szedted ki a csavart a sínből?

A muzsik dadogott. Valami affélét, hogy a sróf éppen beleillett volna a szerkebe.

Az ügyész a szemüvege mögöl sanda gunnyal figyelte:

— Hát arra nem gondoltál, hogyha a vonat kisiklik, százan is meghalhatnak?

— O, vasesz blagorodje, de hogy gondoltam arra!... Hogy is tételezhetsz fel ilyet rólam, naccságos ur!...

Éles vita fejlődött ki. Illetve csak az ügyész vitázott. Azt mondogatta, hogy Sidorov elvetemedett gazember, aki nyilván fosztogatni akarta a halottakat. Ha pedig csakugyan a szerkehez volt szüksége a srófra, akkor viszont lelkiismeretlen zsvány, aki azt se bánta volna, ha a csavar miatt ártatlan emberek, apák, anyák, csecsemők pusztulnak oda. A muzsik együgyűen dadogott. Bozse moj, bozse moj, de hogy gondoltam én pusztulásra. Hogy is teccik gondolni, hogy az a hatalmas vasut egyetlen sróf miatt annyi embert gyilkolt volna meg? Csak a szerkezem... bozse moj, bozse moj!

A bíróság ugyan súlyosan elítéli Sidorovot, de az olvasó, aki leteszi kezéből Csehovnak ezt a csudálatos novelláját, a „Sróf”-ot, feltétlenül meg van győződve arról, hogy a muzsik valóban nem akart semmit, csupán egy alkalmas csavart a szerke részére és együgyű agyával fel sem érthette, hogy a méltóságos vonat, mely az urak részére oly isteni kényelmet jelent, darabka vasért bosszút állhasson.

Sidorov civilizációs készsége felért a srófig, de nem ért tovább. S ezért joggal szakadt ki belőle a zokogás, mikor a börtönajtó oly ártatlanul csapódott be mögötte.

Nagy vonásokban hasonlít a muzsik tragédiájához Laky István esete is, aki most a gyulai fogház siralomházában várja, vajjon kegyelmet kap-e a kormányzótól, vagy pedig megnyújtja-e holnapra Kozarek, a szörnyű, állati bak.

Ő is merényletet követett el a vasut ellen: vasrudat fektetett a mozdony utjába. S amikor megkérdezték tőle, miért tette, azt válaszolta, hogy haragudott a vonatra.

S teljes joggal haragudott.

Mert ő, a szegény magyar muzsik, év mint év, télen ugy mint nyáron gyalog járt át hajnalonként a szomszéd faluba munkára. S minden nap elrobogott előtte a vonat, vidáman, puffogva, gőzölve, gőgösen. Mig ő süppedékes, locskos utakon vonta podagrás tagjait, addig a vaggonok fényeskedve repültek tova s minden áldott virradatkor figyelmeztették az ő kis életének nyomorúságára.

Olyan volt ez a vasut, mint egy örögi kiáltás, tele gunnyal és lelketlen kihívással.

Lassankint gyűlölni és utálni kezdte a vonatot. Perszonalifikálta. Borzadt tőle, mint egy gonosz embertől. Irigylte és átkozta, mint kutya a rohanó szekeket.

S mig hajnalonként fáradtan, télen hóban, sárban, fagyban koslatott az utakon, keskeny agyában kifőtt a szerencsétlen terv.

Halálra ítélték.

Ambár nem kellett volna. Tulsokan vagyunk ebben az ügyben bűnösök. Körülbelül mindannyian. Az egész társadalom. Mely Laky Istvánnak semmit sem adott abból a civilizációból, amit a fényeskedő vonat jelent.

Bozse moj!... Bozse moj!

Most figyelmeztet valamelyik p írtára, hogy ha már rovatot vezetek a napról miért hagytam ki éppen a szombatot? Hiszen ez a nap ugyancsak nevezetes volt, mert ez volt az ugynevezett takarékoskodási nap.

Sajnos, elfelejtkeztem az ügyről. Szombaton éppen ugy nyomorogtam, mint a közönséges pazarlasi napokon.

Ambár irni kellett volna a takarékoskodásról, melynek érdekében országsszerre nagy propagandát csináltak. Így például a tanítók az összes iskolákban előadást tartottak arról, hogy spórolni a legelőnyösebb honfit és emberi kötelességünk.

Négy tanító előadás közben éhenhalt.

Kár, hogy a mai diákok olyan figyelmetlenek. Mindössze egy nebuló akadott Temesváron, aki azzal ment haza, hogy kér egy huszast.

— Mi a fenének?

— Be akarom tenni a bankba... hogy igazi honfit és ember legyenek.

A Marmorosch-bank kényszerregezési ügyében éppen ekkor gyűltek egybe a kétségbeesett betétesek. A nebuló jó atyja elvesztette egész vagyonát, amelyért negyven éven át izzadt és nyomorgott.

— Be akarod tenni a bankba?

— Igen.

— Na nesze!

Ezzel olyan pofont adott a gyerekeknek, hogy a hangja áthallatszott a szomszédokba is.

Egyébként csendesen zajlott le a szombat.

A másfél száz ezer nyi munkanélküli legalább azzal vigasztalhatta magát, hogy azért nem eszik, mert takarékoskodni kell.

Ha már a szombatnál tartunk, eszembe jut, hogy a hivatalos lap e napon bejelentette, hogy Jorga nem utazik sehova, hanem itthon marad.

Erre föl a miniszterelnök hétfőn richtig elutazott Párisba. Hogy miért, arról nem beszél a fáma. Allitól azért, mert Argetoianunak már kellemetlen volt a jelenléte.

A pályaúdváron megjelent csomó újságíró is. Egyikük elmondotta a kormányfőnek, hogy Joanitescu és Madgearu párbajozni akartak, de a helyszínen meggondolták magukat, zsebre dugták a pisztolyokat és hátat fordítva egymásnak, hazamentek lefeküdni.

— No hála Istennek!... Legalább elmondhatom Párisban, hogy mi igazi békebarátok vagyunk... Ténnyel igazoljuk, hogy ösztönösen csatlakoztunk Grandi lefegyverzési paktumához!

All right. Ez az egy tény valóban alkalmas arra, hogy a lefegyverzés ösztönösét igazolja.

Különbön mesélik, hogy Jorgának a vonat indulása előtt kibomlott a cipőfűzője. Valamelyik jelenlévő figyelmeztette erre:

— Vigyázzon, Excellenciás Uram, mert kellemetlen lenne, ha előtűnik bukna el...

A miniszterelnök lehajolt s óvatosan megkötötte a fűzőt.

— Nos, — mondotta —, elhárítottam az egyetlen lehetőséget, mely bukásomat okozhatta volna!

Szerencsére e pillanatban indult a vonat.

Markovics Rodion, Hunyadi Sándor, Pálffy Irén, Hevesi Piroska estélyei Brassóban és a Székelyföldön

Eseményszámbamenő kultúresélyek a téli szezonban

Brassó, november hó 5.

Az erdélyi nagyvárosok békebeli kultúrelését akarja visszavarázsolni az a vállalkozás, amely a napokban alakult meg Brassóban. A háború előtti minden napos volt, hogy ilyenkor, amikor az őszi és téli szezon beköszöntött, egymásután jöttek le hozzánk a fővárosi hírességek, írók, zenészek, társadalomtudósok, akiknek estélyein városaink intelligenciája s kultúrszomjas fiatalsága adott egymásnak találkozott. Ezeket az estélyeket akarja újra meghonosítani az a vállalat, mely egyik fő programponájul tűzte ki azoknak a személyiségeknek szerepeltetését, akik irodalomban, zenében és tudományban ma márkát jelentenek s ezeket egy-egy önálló estély keretében szólaltatja meg.

Nem kell sok szót vesztegetnünk, hiszen az utóbbi évtized annyira kiéheztetett bennünket ebben a tekintetben, hogy felfrissülésként fog hatni az estély-sorozat, amelyet a brassói Argus iroda hangverseny és estélyt rendező osztálya készít elő.

Erdély önálló szellemi terület lett, olyan értékekkel, amelyek ma már Budapestet is táplálják. Markovics Rodion, Hunyadi Sándor, Gaál Gábor, Nyíró József, Kacsó Sándor, Finta Zoltán, Mikses Imre, Tamási Áron, Szilágyi András,

Pálffy Irén, a zenészek Hevesi Piroskával az élükön fognak felvonulni ennek az estély-sorozatnak a keretében a brassói közönség előtt.

Hosszu évek óta gyönyörködik a közönség ezeknek a kiváló értékeknek a műveiben és így természetes az az érdeklődés, amellyel személyeik iránt mindenki viseltetik. A Szibériai garnizon, a Feketeszáru cseresznye és a többi híressé vált munkák szerzői eddig szerényen visszavonulva éltek közöttünk és a nagy publikumnak tessz szolgálatot a rendezőség akkor, amikor alkalmat ad arra, hogy ezekkel a nagy nevekkel közelebbről is megismerkedhessék.

Az „Argus” hangverseny-osztálya november második felétől kezdve minden két héten megrendez egy-egy ilyen estét olyan külsőségek között, amelyek mindenképpen méltóak lesznek ugy az írókhoz és művészekhez, mint a friss, lendületes kulturmegnyilatkozást várók tömegéhez. Beharangozásnak egyelőre elég is ennyi.

Markovics Rodion a Szibériai garnizon világhíressé vált szerzője nyitja meg minden valószínűség szerint Brassóban ezt az előadás-sorozatot.

Programjába vette az „Argus” régóta nélkülözött társadalomtudományi es-

FAISKOLÁK ES SZOLLOULVÁNYTELEPEK RÉZ
AMBROSI, FISCHER & CO.
AIUD, JUD. ALBA
ÁRJEGYZÉK DUTALAN.

Igy legalább nem látta Jorga azt az elképpendést, melyet drámai önbizalma ki váltott.

LUPÉNY

Eppen két éve van annak, hogy Lupényban eldőrdült a véres sortűz és 22 bányász holtan bukkolt le a földre.

Eppen két éve.

Akik élve maradtak, azokat most elítélték.

De sem a sortűz, sem az ítélet nem teremtetett rendet a Zsil szomorú völgyében. A nyomor és az elkeseredés nagyobb, mint valaha. Az éhezők ezrével vonulnak fel s követelik a kenyeret. A nyugdíjasok, miután 30—40 évet dolgoztak a föld fekete mélyében, éhhalál előtt állanak.

— Tizenhatezer ember veszi kezébe a koldusbotot! — mondotta Gherman képvisele.

Naiv ember.

Csak nem képzeli, hogy a hatóságok kiengedik az országutra ezt a tömeget, mely esztendőket óta még az utadót sem fizeti.

(m.j.)

télyek rendezését is. Meg akarja hívni a legkiválóbb erdélyi társadalomtudósokat és közgazdászokat, mint dr. Silbermann Jenőt, dr. Tanódy Endrét, dr. Halász Sándort, dr. Turnovszky Sándort egy-egy előadás tartására, ezenkívül vi-taestélyeken kíván foglalkozni — a legkiválóbb teoretikusok megvilágításában — a mai aktuális problémákkal, így a kapitalizmus, a kollektívizmus és a racionalizmus kérdéseivel.

Iskolák Egyesületek

— ELMARAD AZ ORBAN BALAZS ORSZAGOS EMLÉKUNNEP. Székelyudvarhelyről jelentik: Az emlék-bizottság táviratilag lemondotta a november hó 8-iki Orban Balázs-ünnepélyt, a hirtelen bekövetkezett rossz időjárás miatt. A siremléket tavasszal fogják felavatni.

— SCHMIDTHAUER LAJOS, az ismert és kitűnő magyar orgonaművész, legutóbbi templomi hangversenyével olyan frenetikus sikert aratott, hogy a játékatól lenyűgözött hallgatóság körében lelkes mozgalom indult meg, hogy a nagysíli virtuózt még egy előadásra megnyerjék. Az erre vonatkozó tárgyalások már megindultak s így Brassó műértő közönségének minden valószínűség szerint, rövidesen ismét alkalma lesz Schmidthauer csodás művészetében gyönyörködni.

— IFJUSÁGI NAGYHÉT A brassói református nagytemplomban november hó 9—14-ig ifjúsági nagyhetet, minden este 6 órakor ünnepi áhítatot tartanak. Befejezésül november hó 15—17-én Sepsiszentgyörgyön három napi ifjúsági konferencia lesz a háromszéki és brassómezei református ifjúság részére. A november hó 8-iki, vasárnap esti bevezető előadást Brassóban Furó Gyula zernesti l. lel-kész tartja, aki most jött haza az amerikai ifjúsági konferenciáról.

— FELHIVÁS A BUKARESTI MAGYAR FŐISKOLÁSOK ÉRDEKÉBEN. Mindazon bukaresti magyar szülők, akiknek gyermekei idegen tannyelvű elemi vagy középiskolái látogatnak s akik szeretnék, hogy gyermekeikkel az idegen nyelvű oktatás mellett otthon a magyar kultúra kincseit is megismerhesse valaki, alkalmazzanak melléjük instruktorképpen magyar egyetemi hallgatókat, akiket száználmas és válságos helyzetük mindegyre jobban sürget, hogy ebéd- és vacsorakoszt, vagy pedig szerény díjazás fejében, átvőszolgáltatást teljesítve, ilyen módon biztosítsák a létminimumot maguknak. Hány olyan bukaresti magyar gyermek van, aki, bár otthon magyar szót hall, anyanyelvén a legelőnyösebb dolgot sem tudja kifejezni! A házitánító, a mellet, hogy a tananyagot magyarra ültetnék át nekik, megismertetnék őket a magyar ifjúsági irodalom termékeivel is. Akik ilyen házitánítót kívánnak alkalmazni, forduljanak a bukaresti református lelkész hivatallhoz, (Str. Stirbey Voda 9.), ahol készségesen szolgálnak bővebb felvilágosítással.

— ELŐFIZETŐINK kiserjék figyelemmel a címkejükön feltüntetett lejáratot. A lap zavartalan expedálása érdekében gondoskodjanak idejében a lejárt előfizetés megújításáról s ha akár postán, akár megbízottunk útján megújították az előfizetést, figyeljék meg, hogy 8 napon belül az új lejárati szerepel-e a címkén. Ellenkező esetben közvetlenül a kiadóhivatalban kell reklamálni.

Senki sem lát be a jövőbe...

vajjon ki tudhatná, hogy jobb, vagy rosszabb idők váltják fel a mai sivar napokat... Ezért vásárlásainknál legyünk előre-látók Kabátszövetet, ruhaszövetet olyan minőségűt vegyünk, amely évekig is eltart.

VESTIS

SZÖVETNAGYARUHAZ
BRASSÓ, LENSOR 26 sz. alatt külső és beföldi gyárak lerakata, a legjobb szöveteket tartja a legolcsóbb áron!

Arany reklám

Típus

A CSODADOKTOR

Irla: Kovács Ferenc

Ravaszi ur, Pesten jártában, eljutott az Angolparkba is és ott jegyet váltott az Elvarázsolt kastélyba. Hát amint belépett, majd kővé vált ijedében! Egy tükrös állta útját s abban becses mása. De minő alakban! Olyan volt benne, mint egy hordó. Pedig eddig azt hitte magáról, hogy ő a rókanemzettség legkarsobb tagja, pompás termetű s ime, mily szörnyű csodás! Ugy elhízott az utóbbi időben, hogy szinte gurul. A dereka egyöves, a képe, mint a léggömb. Hej, nagyon elszontyolodott! Talán a könnyei is kibuggvántak volna, ha éppen meg nem fordul. No de, amint megfordult, egy másik tükrös tükrözött vissza képmását, abban pedig olyan soványnak és hosszúnak látta magát, mint egy seprűnyél. Erre azután úgy elszállt a bánata, mint a füst. Most már megvilágosodott elméje. Az Elvarázsolt kastély bűvös tükröi csapták be.

Nosza, körülszemlélődött, megtapogatta a tükröket sorban s mikor a rejtélyt megfejtette, felkacagott:

— Hahaha! Hiszen ez a tükrös, amelyik olyan rettenetes kővének mutatott, domboru. Ez a másik pedig homoru.

Ezen világrengető felfedezés után Ravaszi urnak kitűnő gondolata támadt. Nyomban visszafordult, besietett a városba és az első ívegkereskedésben tükröket rendelt.

— Készítsenek számomra egy homoru, egy domboru és egy sima tükröt. Akkorák legyenek, mint egy ember, s ha elkészültek, küldjék a címre.

Ravaszi ur még csak nem is alkudott. Kifizette előre a tükrök árát, megadta a címét és boldogan eltávozott. De már nem volt kedve tovább időzni a fővárosban. Az első vonattal hazautazott. Otthon azután furcsa munkába kezdett. Papirost keresett, meg festéket, majd nagy betűkkel ezt pingálta a papírosra:

Itt lakik Ravaszi, a csodadoktor.
Soványít és hizlal.

Másnap megérkeztek a tükrök. Nosza, beállította őket a szobájába, egymás mellé, azután lepedőkkel sorra letakarta. Minután mindent szépen elrendezett, a cédulát kiragasztotta a ház falára és várta a vendégeket.

Az első, aki arra járva elolvasta Ravaszi ur hirdetését, Mackó ur volt. No, igen megörült a dolognak. Mi tagadás, az utóbbi időben igen meghízott és valósággal nehezére esett a járás. Nosza, nyomban benyitott Ravaszi urhoz, aki az előkelő vendég láttára kétrét görnyedve kedveskedett:

— Ó, van szerencsém, nemzeti uram! Tessek beljebb fáradni. Mily nagy kitüntetés! Miben lehetek szolgálatára? Hizlaló, vagy soványító kúrát méltóztatik?

Mackó ur kegyesen viszonyozta az üdvözlést és így szólt:

— Fogyni szeretnék. Szép karcsu termetet kérek.

— Kérem, tessék parancsolni, — beszélt áradva Ravaszi ur. — Méltóztatnék. De talán a kúra előtt kegyeskedjék megtekinteni becses alakját, hogy kezelésem és gyógyszerem kíváló hatásáról meggyőződést szerezhessem. És Ravaszi ur fellebbentette a domboru tükrőről a lepedőt.

Mackó ur valósággal megdermedt attól a látványtól, mely eléje tárult. A tükröben látta önmagát, de olyan rettenetesen elhízva, hogy alig hitt a szemének. No, nem kérte magát. Lefeküdt szépen a pamlagra és várta türelmesen a kezelést.

Ravaszi ur a szekrényből egy hűdön zsirt vett elő és a zsírral kengetni kezdte Mackó urat. No, alaposan megkenegette. Szegénynek sajgott minden porcikája. Am, amikor a kezelés után a rendes tükröben megpillantotta magát, minden fájdalom elmúlt örömben.

— Ravaszi ur, ön valóban csodát művelt! — kiáltotta lelkesen. Most már gyönyörködött természetben és mert igen meg volt elégedve az eredménnyel, száz pengő nyomot a kúra fejében Ravaszi markába.

De mielőtt elbucszott volna Mackó ur a csodadoktortól, még egyszer szemügyre vette alakját a tükröben s némi vizsgálódás után ezekkel a szavakkal fordult Ravaszi felé:

— Kedves doktorkám, nem lehetne még egy-két kilót soványodnom? Megfizetem a munkáját.

Felragyogott Ravaszi ur szeme és a jó kereset reményében készségesen így felelt:

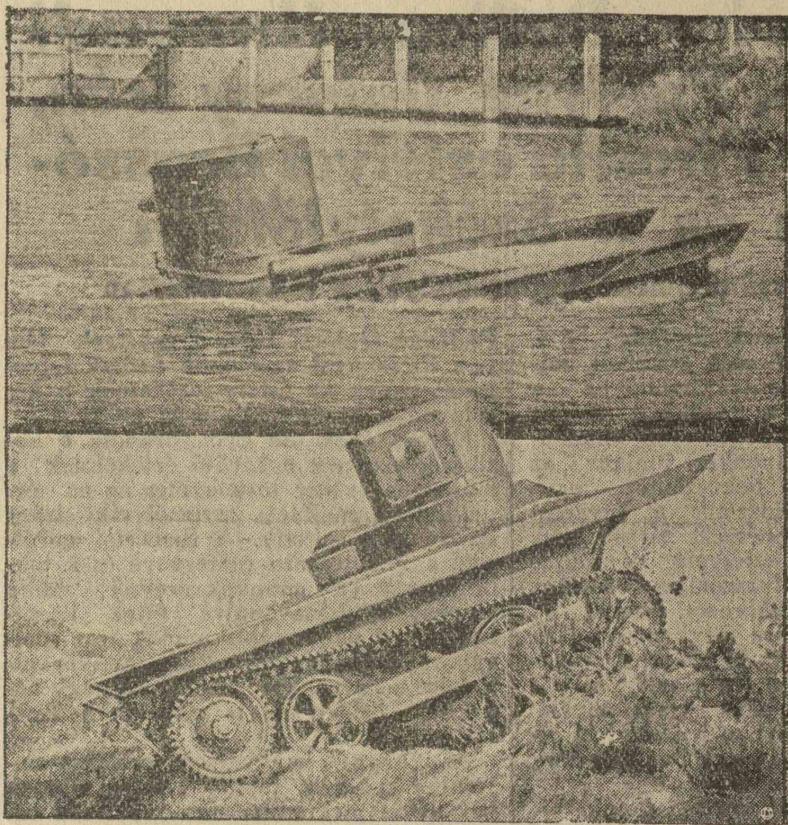
— Lehet, nemzeti uram. Parancsoljon helyet foglalni. — És minután Mackó ur megint lefeküdt a pamlagra, a doktor folytatta a kenetet, dörzsölést, hogy csak úgy puffogott Mackó ur bundája. Egy óra múlva azután befejezte Ravaszi ur a kezelést és a homoru

tükrö elé vezetve Mackó urat, büszkén mondotta:

— Méltóztatnék megtekinteni karcsu termetét, nemzeti uram.

Amde a várt hatás elmaradt. Mackó ur, amint beletélt a tükröbe és beane meglátta csontra és bőrre lefogyott derekát, csunya meszelőnyél termetét, úgy elbődült, mint ha golyót eresztettek volna a bőre alá.

— Ó, te pernahajder, gézengúz naplopó! — kiáltotta bösz haraggal. — Csufot üztél belőlem és azt hiszed, szárazon viszed el az irhádát? — Azzal megragadta Ravaszi, fölemelte a levegőbe és úgy megropogtatta a bordáit, hogy elment örökre a kedve a csodadoktorságtól.

A GYILKOS TANK

Igy néz ki a legújabb angol halálgép, a melyik szárazon és vízen egyaránt tud mozogni.

ZSUZSUZI

Előbb csak Zsuzsi volt a neve, de később láttuk, hogy jobban illik hozzá a kevésbbé komoly Zsuzsuzsi név, hát így becéztük mind.

Csuda csuf jószágocska volt pedig, amikor hozzánk került. Ugy találtuk valahol az erdőszélen, alig pár napos korában Agyonéhezeve tátoztatott, alig tudtuk megmenteni az életnek. Kicsi kanállal etettük hetekig. Akkorára tátoztta a csőrét, hogy szinte az egész kanalat bekapta. Zsuzsuzsi madár volt, bizony, de pontosan soha nem tudtuk megállapítani, hogy honnan ered a családfája. Rigónak is, verébnek is gondoltuk.

De szerettük. Nagyon kedves szemtelene lett belőle, mire felnőtt. Sehogyse szerette a kalitkában, kitűnő járt az udvaron, bejött az előszobába, felugrott az asztalra, s ha észre nem vettük, bizony a szék karfáján vetett magának este ágyat, csak a kalitkába ne kelljen visszamennie. Ha rászóltunk, félrecsavart nyakkal fel-felpislogott nagy fekete szemével és csipogott.

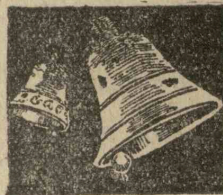
— Zsuzsuzsi!

És Zsuzsuzsi jött utánunk. Be, ki a konyhába, fel a kertbe, s ha nagyon rászóltunk, hogy: Menj be Zsuzsuzsi azonnal a kalitkába, nagyon utba vagy már adta Zsuzsikája, nem szívesen, de bevonult ültöt-kopott várába.

Lassan telt a nyár, Zsuzsuzsi az udvar kedvence lett. Még Bubi, a vén pinesikutyja is megkedvelte és együtt sütkéreztek a napon.

Augusztus vége felé kezdődött. Zsuzsuzsi nagyon izgatott lett. A legfinomabb hus vagy májdarabokkal sem lehetett többet becsalogatni a szobába, az udvaron emelkedéseket keresett, felszállott farakásokra, biciklire, könnyebben elérhető magaslatokra, fel az ablakpárkányra és mind felfelé nézett, bele a már kimélyült kék égbe.

Zsuzsuzsi repülni akart. Egyszer meg is szökött. De csak a szomszéd kapujáig jutott, onnan visszahozták. Nem zártuk kalitkába, tovább is szabadon járt, repülgetett

Még a harangokat is gép fogja helyettesíteni

Magyarországon Dorogon alkalmaztak egy olyan berendezést, amely az eddigi harangszót nem az eddigi használatos drága harangok megszólaltatásával, hanem egy különleges hangerősítő és hangszóró-berendezés útján állítja elő. A tulajdonképpent hangszórót hat kis összehangolt acélrud szolgáltatja, a melyet egy kis ütőszerkezet szólaltat meg. Egy kis mikrofón segítségével azután az acélrudacsok hangjait elektromos rezgésekké változtatják, amelyeket egy hatalmas rádió-erősítő szerkezet felerősít és visszaalakít ismét hanggá. Ezzel az erősítő berendezéssel tíz hangszóró van összeköttetésben, nyolc a dorogi templom tornyában, kettő pedig a templom hajójában. Egy kapcsolószerkezet segítségével a harangszó póllására szolgáló erősítő berendezés arra is felhasználható, hogy gramofonlemezekről egyházi éneket és zeneszámot közvetítsen.

Már a harangok is...

Tejtörő

SAKKREJTVÉNY

Beküldte: Brach Iolanka, Nagykároly.

a	i	a	z	t	ó	g	g	K	z
a	d	m	f	j	o	é	l	é	a
u	r	c	s	i	o	i	ö	o	g
a	z	e	p	u	s	ö	e	i	s
é	a	z	s	n	d	o	k	á	k
s	g	z	l	l	V	z	j	n	r
z	k	é	e	a	r	t	o	é	s
s	u	p	a	t	s	a	u	e	é
k	l	o	g	l	j	i	t	z	t
g	á	a	f	v	a	s	d	v	D

A csillaggal jelölt kockából kiindulva, lógrással, Petőfi egyik versének gyönyörű szakszát kapjuk.

BETŰREJTVÉNY

Beküldte: Palagyal Emília, Palotafalva.

kicsi	kicsi	ra	ra	ra
kicsi	kicsi	ra	ra	ra
kicsi	kicsi	ra	ra	ra
kicsi	kicsi	ra	ra	ra
m 1				

KERESZTREJTVÉNY

Beküldte: Fekete Ferenc, Nagyvárad.

1.	A	A	A	A	A	A	1. Ország.
2.	C	C	I	I	I	I	2. Szónoklat (latinul)
3.	I	M	M	N	N	N	3. Súly
4.	N	O	O	O	O	O	4. A morékat hívják így
5.	O	R	R	R	R	R	5. Mienk, eszperantóul
6.	S	S	S	S	S	S	6. Akit Zeus felesége tehénne változtatott
7.	Z	Z	Z	Z	Z	Z	7. Mássalhangzó

Az október 24-iki mellékletünk „Feltörőjének” helyes megfejtése:

Betűrejtvény: Szerencsecsillag, városnegyed, névtelen levél. Kétes.

Rejtett nevek: Gyalu, fűrés, fogó, kalapács, balta, fejsze, furó, olló.

Nagyrejt helyes megfejtést küldtek be: Elephant Béla, Taub Böske, Orbán Piroka, Istók Bandi, Marzós Andor, Brach Iolanka, Bortnyik Irén, Bolyai G. Jancsi, Makor Béla, Frieder Jolán, Rosenberg Tibor, Fogel Helén, Mózes Mária. Szász Tibor, Gidály Bandi és Juci, Mihók Fülöp, Kussy Cigi, Goldstein Terus, Fekete Ferenc, Billitz Gyula és Géza, Veress Olga, Fogarasi Tibor, Kulhavy László és József, Schinagel Bócsi, Dankó László, Rosenfeld Bella, Schenk Dezső és Katona Béla, Szalkay Kálmán, Petke Ede, Galanszky Zsidi, Lampel Manci, Gollner Mária, Szép Annus és Balázs Béla, Fodor Rozália, Székely Babu és Ferenc István.

A könyvjutalmat Szász Tibor, Orbán Piroka és Fekete Ferenc nyerték. Írják meg pontos címüket, hogy körülbelül milyen könyvet szeretnének és mellékeljenek portóra egy 10 lejes bélyegét.

Az „Típus” szerkesztője üzeni:

A. V. és V. Brassó. Franciát nem írjuk cz-vel. A rejtvényeket ezuttal sem megfelelő próbálkozások másokkal. — Az oroszlan végrendelete. Kolozsvár. Nem használhatjuk, sajnálatunkra, terjedelme miatt. Kivételesen, ha egy kész, felbontott borítékot küld, visszaküldjük. — P. E. Illyefalva. Hát Ede fiam, a legjobb akarattal sem tudtam kibetűzni a rejtvényedet. Küldd be még egyszer, mostanában ritkán és keveset írsz. Mivel foglalkozol? Üdvözöllek. — M. B. Targu Jiu. Várom már a küldeményt. Csak arra kérlek, írd ha lehet egy kicsit rendeztebben. — F. H. Ávasujáros. Reméljük, hogy ha szorgalmas megfejtő maradsz, rádmosolyog a szerencse. Különben szeretettel fogadunk olvasótáborunkban. Üdvözlünk! — M. M. Szilágysomlyó. Nagyon meglepett ez az elkészített hangul levél. Most utóbb hetekig nem küldtél be megfejtést! A rejtvényeket áll kell javítani. Küldj be még friss, ötletes és főleg eredeti rejtvényeket. Üdvözöllek. — B. B. Udvarhely. Nem jók a verseid Béla fiam. Tul egyszerűek, liányzik belőlük a ritmus is. Maradj te csak jó novelláíróm továbbra is. Kézfogás! — Sz. A. és B. B. Gyimesközélpok. Rejtvényeket a jövő számban jön. Üdvözöllek. — B. S. Marosvásárhely. Későn érkezett meg a leveled, azért maradt ki a neved. Különben ez az üzenet még többeknek is szól.

Közgazdaság

Kényszeregyezséget kért az Udvarhelymegyei Takarékpénztár is

Székelyudvarhely, november 5.
A Székelyföld legnagyobb és legte-
kintélyesebb bankja mint a kényszer-
egyezséget kért kolozsvári Takaré-
pénztár és Hitelbank affiliált intézete
tegnap az igazgatósági és felügyelő bi-
zottsági gyűlésen szintén elhatározta,
a kényszeregyezségre kérések benyújtá-
sát. A megvizsgált vagyoni mérleg sze-
rint 10 millió biztos és kedvező aktívái
vannak a banknak. A felajánlott visz-
zatérítés 100 százalékos lesz, mégpedig
1932 évben a betétek 15 százalékát,
1933-ban 25 és 1934-ben 60 százalékát
fizetik vissza, az utolsó év után kése-
delmi kamatot is fizetnek. A betétesek
nyugalommal és megelégedéssel fogadták
ezt a kényszerhelyzetet. A bank tovább-
ra is nyitva marad folyó ügyei végzésé-
re. A kényszeregyezésnél mintegy 3000
betétes van érdekelve. A bank az utolsó
három hónapban több mint 9 millió lej
betétet fizetett ki, felmondás alatt pedig
8 millió lej volt.

A marosvásárhelyi Kereskedelmi és Iparkamara memoranduma

Marosvásárhely, november 5.
A marosvásárhelyi Kereskedelmi és
Iparkamara, amely a négy székely vár-
megye, Maros, Csik, Háromszék és Ud-
varhelymegyék kereskedelmi érdekeltsé-
geit fogja össze, memorandummal fordult
a kereskedelmi minisztériumhoz. A me-
morandum szerint csakis a természetes
gazdasági centrumot jelentő városokban
létesített kereskedelmi kamarák tudnak
eredményes munkát kifejtetni. A jelenlegi
rendszer, amely a régebben működő 20
erdélyi kamara helyébe 49-et állított fel,
nem vált be. Jobb a régi rendszer azzal
a módosítással, hogy a több várost ma-
gába tömörítő természetes gazdasági köz-
pontok kamarái állandó kirendeltségeket
állíthassanak a hozzájuk tartozó nagyobb
városokban.

Kéri a memorandum a választói jog
teljes tisztázását, valamint azt, hogy a
több vármegye felöllel kamarákban a
csatló megyék választói arányszáma
szerint nyerjenek képviselést, az igaz-
gatónak pedig minden megye önál-
lón kiadja be a maga képviselőjét. Az
igazgatótanácsok negyedévenként egyszer
gyűlenek össze a kötelező gyűlésre, mert
a havonkénti ülésekkel sokkal több költsé-
get emészt fel, mint amennyi haszon-
nal jár. Fontos volna azonban az, hogy a
kereskedelmi minisztérium havonta egy-
szer az ország összes kamarai titkársá-
nak a bevonásával értekezleteket tartson,
mert csak így lehet meg az állandó és
hasznos érintkezés a minisztérium és a
kereskedelmi kamarák között. A rende-
letek kiadásánál és azok végrehajtásánál
a minisztérium hallgassa meg, sőt kér-
je ki a Kamarák véleményét.

A kamarák országos szövetsége decem-
ber első napjaiban kongresszust tart Bu-
karestben. Erre az alkalomra készült a
marosvásárhelyi memorandum.

Temesvár gazdag szegénysége

Temesvár, november 5.
Temesvár városa sohasem tartozott a
szegény városok sorába. Már 1914-ben
is tíz millió korona volt az évi költségve-
lése. A háború után a költségvetés szá-
mai természetesen egyre nagyobbodtak.
Ez azonban nemcsak azért történt, mert
a pénz értéke csökkent, hanem a költ-
ségvetés valójában is egyre nagyobb
lett. 1921-ben Temesvár költségvetése
78.627.509 lej volt. Ebben az évben a
költségvetés már 434.593.978 lejre eme-
elkedett. Az emelkedés tehát majdnem öt
évszázados. Természetesen ugyanilyen
arányban emelkedtek a bevételek és a
kiadások is. 1921-ben a város rendes be-
vételei 37.323.167 lejt tettek ki, most pe-
dig 116.951.659 lejre rúgnak. A városi
vállalatoknál — mozi, téglagyár, gáz-
gyár, temetkezési vállalat, tejközpont,
jéggyár, villamos vasút, villanytelep —
a bevételek emelkedése még nagyobb

volt. A bevétel az 1921-iki 32.258.718 lej-
ről 281.288.183 lejre emelkedett. A ki-
adások 1921-ben 74.539.070 lejt tettek ki,
most pedig azok összege már 429.060.150
lej.

Tíz esztendő alatt Temesvár városa
beruházásokra 578.271.649 lejt adott ki.
Nagyobb beruházások a következők
voltak: Színház 45 millió, mozi 21 mil-
lió, kereskedelmi iskola 12 millió, sze-
gényház 3 millió, új tejközpont 15 mil-
lió, járványkórház 17 millió, strandfürdő
5 millió, munkaházak építése 8 millió,
beruházások a villanytelepénél 108 millió,
beruházások a víziműnél 60 millió,
villamos vasút 109 millió, beruházások
a gázgyárnál 5 millió, a bázisai vágány

áthelyezési költségei 14 millió, aszfalto-
zások és kivezések 45 millió, adósságok
viszafizetésére a város 80 millió lejt for-
dított tíz év alatt.

Az 1932 évi költségvetés azonban már
korántsem lesz olyan, hogy azzal a vá-
ros dicsekedni tudjon. Az idei költség-
vetésben előirányzott városi adókból és
illetékekből eddig mindössze a fele
folyt be és kevés a remény, hogy az év
végéig befolyik még a második fele. Te-
hát erre való tekintettel a városnak a
jövő évi költségvetésben sokkal keve-
sebb bevételt lehet beállítani. A bevéte-
lek leszállítása még csak megy, de ho-
gyan fogják a kiadásokat leszállítani?
A városnak mind olyan természetű ki-

adásai vannak, amelyeknek apaszása
nem igen lehetséges. És mégis kiadták a
jelszót a kormány részéről, hogy Te-
mesvár város költségvetését legalább
száz millió lejjel csökkenteni kell. A
kormány egyszerűen kiadja a jelszót:
a költségvetés legyen kisebb. Ugyanak-
kor azonban éppen a kormány az, amely
a város kiadásait növeli. Kémondották,
hogy az elemi iskolai tanítók fizetését
a városnak kell fedeznie. Ez a város
részére évi tizenhat millió lej többlet-
kiadást jelent. De honnan teremtsen elő
ezt a pénzt most, amikor minden téren
apadnak a bevételei? Temesvár városa a
mely a múltban könnyen teremtett elő
óriási összegeket, most törli a fejét ezen
a tizenkét millió lejen. És itt van a mun-
kanélküliek segélyezése ie. Ez is leg-
alább tizenöt millióba fog kerülni. Fe-
dezet alig két millió lesz rá. A többlet
társadalmi uton akarja a város előre-
menteni. De ha nem sikerül akkor az
összeg mind a város nyakába szakad.

Temesvár városa minden gazdagsága
mellett is egyszerre nagyon szegény lett
és tele van gondokkal, bajokkal. Gyöt-
ri a pénz, ami kellene és ami nincsen.

K. A.

Nem a peronoszpóra öli a szőlőt, hanem a — mazsola

A bor árának javulásában bizni nem lehet. Évről-évre nagyobb és nagyobb eladatlan készletek maradnak

A logikus segítség egyetlen módja: nem termelni

Budapest, november 5.
— A borról érdeklődik? Arról, hogy el tud-
juk-e adni a magyar bortermelés feleslegét?
— Igen, a borról érdeklődöm. Arról érde-
klődöm, hogy miképpen tudnak megszabadulni
Magyarországon attól a három és fél, négy
millió hektoliter bortól, amely terem, mikor
nálunk, Romániában, az a helyzet, hogy a
szüret eredményét soha eladni nem tudjuk.
Ma már két lej egy liter bor. Olyan összeg
ez a két lej, amely mellett a termelési önköltsé-
g 50 százaléka sem térül vissza.

— A kérdésre nem tudok válaszolni. Nem
tudok válaszolni, — mondja Magyarország
legnagyobb borexport cégének, a Palugyay
Részvénytársaságnak igazgatója, — mert Ma-
gyarországon nincs más helyzet, mint Onöknél,
Romániában és így nem tudok olyan választ
adni, amely a bor elhelyezését illetően Önök-
nek tanácsot adhatna. Az európai borszü-
séglet kielégítésére, — ez lehet egyetlen ószin-
te válaszom! — mindössze egy kis mazsola
kell, egy kevés liszt, glicerin és melasse, sok
víz és semmi egyéb.

— ??? —
— Európában nem érdemes már bort termel-
ni és belátható időközön belül nem is lesz ér-
demes szőlőt nevelni, mert Görögország Eu-
rópa egész szükségletét fedezni tudja abból a
mazsolaborból, amelyet hihetetlen mennyisé-
gekben készit és exportál.

Prehoda igazgató kérdésünkre elmondja,
hogy ma minden állam védekezik az ellen,
hogy az ő területére bort szállítsanak. A
bor, ha fogyasztási értékét őszintén le akar-
juk mérni, tulajdonképpen luxuscikk és nem
elsőrendű közszükségleti cikk, tehát ha ezt a
luxuscikket az államok területükre be is en-
gedik, hasznát akarnak belőle. Minden haszon-
nélkül nem engedik meg, hogy ezért a luxus-
cikkért az ország területéről deviza vándorol-
jon ki.

Franciaország 84 frankot, Svájc 28 frankot,
Csehszlovákia 240 csehszlovákot, Ausztria 60 sil-
linget, Lengyelország 24 arany zlotit és Né-
metország 43 márkát követel bevételi vám cí-
mén, de még ezenfelül is tesznek megkörtöl-
téseket. Pontosan előírják, hogy milyen szesz,
cukor, glicerin, olaj, stb. tartalmúnak kell len-
ni annak a bornak, amelyet ilyen hatalmas
védővámok mellett országuk területére vála-
hogy nagy nehezen beengednek.

Minden állam a bora kivételénél a borról
származási bizonyítványt köteles adni és e
származási bizonyítvány mellé az exportőrnek
a vegyvizsgáló állomásokat jelentéseit is csatol-
ni kell. Ennyi tortúra után juthatna ki a bor,
ha — vennék a bort. De nem veszik sem a
magyar, sem a román, sem a többi jó bor-
termelő vidékek terméseit, mert minden piac
áránál olcsóbb áron szállít és minden mennyi-
séget ki tud elégíteni Görögország.

Görögországnak borasztó szegény a lakó-
sága. Annnyira szegény ez a lakosság, hogy
adót sem tud fizetni. Az állam Görögorszá-
ban azt a rendszert vezette be, hogy pénzadó
helyett elfogad adóban mazsolt. A legromyo-
sabb kis görög parasztnak is van valamennyi
szőlőcskéje, amelynek termését nem szürete-
li le, hanem mazsolának szárítja ki. Ha az
adóvégrehajtó megjelenik nála, megmutatja
üres pénztárcáját és megmutatja tele mazso-
láraktárat. Pontos kulcsa van annak, hogy

mennyi adónak, mennyi mazsola felel meg.
Az adóhivatalok átveszik a mazsolt és adó-
összegek helyett mazsolahegyek folynak be az
állam kasszájába. Ezt a rengeteg mazsola-
mennyiséget aztán az állam potom pénzért el-
adja a borkereskedőknek, akik hatalmas er-
jesztőtelepeket állítanak fel és ezer hektolite-
res tartányaikba megfelelő mennyiségű maz-
soltat öntenek, hozzá lisztet, amely erjedve
keményítővé, majd szőlőcukorrá válik, hoz-
záadnak megfelelő mennyiségű glicerin és
egyéb anyagokat, olyan anyagokat, amelyen
anyagokat a kiszállítandó bor összetételébe a
befogadó-állam előír és kész a bor.

Mikor az európai piacra megjelenik az új
bortermés, egy görög szakközlettség kiutazik a
piacok lényegesebb pontjaira és megállapítja,
hogy a kurrens és természetesen leszállított eu-
rópai bornak mi a piaci ára. Ennél a piaci ár-
nál a nyugati államok vedőinek 15—20 száza-
lékkal olcsóbban kínálják fel a görög bort és
így természetes, hogy a nyugati piacok, ame-
lyeknek borra szükségük van, a 20 százalé-
kedőért nem vesznek természetesen leszállított
bort, hanem görög bort, mazsola bort, mazso-
lát, lisztet, glicerin és vizet erjesztetten és
keverten.

A görög bor locó Svájc 17—18 fillér, a ma-
gyar bor locó Svájc 22—23 fillér. Nem lehet
egy kanál bort sem eladni Magyarországon a
maga hatalmas, majdnem 4 millió hektolite-
res terméséből, legfeljebb 200 ezer hektolite-
rű Ausztriába és 100 ezer hl-t Csehszlová-
kiába eladni. A többinek itthon kellene elfogyai.
És a többi itthon nem fogy el.

— Mi történik hát azzal a rengeteg borral,
amit Magyarország mégis termel?

— Az történik, — mondja az igazgató, —
hogy másfél millió hektoliter valahogy mégis
elfogyaszt az ország, 500 ezer hektoliter, kü-
lönösen a gyenge minőségeket, borpárlattá fo-
zik ki, 300 ezer hektoliter exportálunk és így
egy millió — egy millió ötszáz ezer évről-évre
megmarad és ott hever azokban a pincékben,
amelyeknek ma az a legnagyobb gondjuk,
hogy 9 filléres borárak mellett hogyan vásá-
roljanak 17 filléres hordót.

Az ember döbbenettel hallgatja a nyugat-
európai borpia export lehetőségeit kintinon
ismerő szakembernek tényekkel és adatokkal
alátámasztott nyilatkozatát. És közben szomo-
ru, de végre megértő szívvel gondol azokra a
hatalmas arad-hegyaljai, érmelléki, küüllö-
menti és regáti bormennyiségekre, amelyekről
a termelő nap-nap mellett azt hiszi, dahaza
Romániában, hogy el tudja majd adni.

A bor árának, amint ezekből a világos és
indokolt tényekből látszik, semmiféle javulást
nem várhatunk és a borpia kiszélesülését sem
szabad tovább egyetlen pillanatra sem remé-
lni. Nincs piaci! Nincs, mert a borpia fogyasztás
világszerte visszaesett és nincs piac már csak
azért sem, mert ahol még valamelyes fogyaszt-
ási képesség mutatkozik is, ott hatalmas len-
dülettel előtérbe a görög bort, amely korlát-
lan mennyiségben előállítható azokból a ma-
zsolarengetegekből, amelyek a görög állam
adóhivatalainak pincéből kerül a nyugati
vendéglők fehérrel terített asztalaira.

Ahol a görög bor nem tör előre, mert a tá-
volság folytán előállított fuvar költségei nagyon
magasak, ott előretér a spanyol bor. Külön-
sen azóta lépett fel erős versenytársként a
spanyol-bor, amióta Spanyolország királyát

detronalizálta és az új rezsim szemet huny
annak, hogy a nehéz és erős spanyol-borok
vissza gyengítetten jelennek meg a francia
piacokon. Ezért nem tud Magyarország és Ro-
mánia természetes boraival a nyugati piaco-
kon megjelenni, mert közel nincs felvevőké-
peség, távolabb pedig nagy a konkurencia.

A mérleg? Kelet-Európa-szerte ráfizetünk!
Nemcsak Romániában fizet rá a termelő, de
ráfizet Magyarországon is. A magyar bor ára
8—10 fillér és egy hold szőlő 15 az idén legfel-
jebb 18—20 hektoliter bort adott, ami azt je-
lenti, hogy a magyar gazda egy hold szőlőből
200 pengőt árult. Ezzel szemben egy hold szőlő
lőnek munkadíja Magyarországon 350—400
pengő között mozog. Holdanként legalább 150
pengő a ráfizetés. Ráfizet tehát éppen ug-
ymint ahogyan mi ráfizetünk.

— Segítség?

— Akadémikus segítségi módok volnának.
Egyrészt növelni kellene a belföldi fogyaszt-
ást, el kellene törölni a fogyasztási adót, a
melyet Önöknél Romániában a termelési adó
képviselet. Nevetéses ügyebár, hogy míg Önök-
nél 2 lej egy liter bor, addig 1 lej 58 bant a
termelési adó. Nálunk még súlyosabb a hely-
zet. Nálunk 8—10 fillér a bor ára és a fo-
gyasztási adó Budapesten 19 fillér, a vidéken
pedig 14 fillér. Nem lehet 60, 100, vagy 200
százalékot drágítani, mert csak ha 200 száza-
lékkal volna olcsóbb a bor, akkor érkezne el
oda, hogy a mai keresetképtelen ember azt
ugyanolyan mértékben fogyassza, mint ami-
lyen mértékben a háború előtt fogyasztotta.
Természetesen, ha nincs fogyasztási, illetve
Önöknél termelési adó, nincs az államnak be-
vétele és ezt a bevételi differenciát kénytelen
volna az egyéb adónemek emelésével bepó-
tolni. Eppen ezért mondtam, hogy a segítség
módja akadémikus. És ugyanilyen akadémí-
kus a másik segítségi mód is, amely az ipari
szeknek termelését teljesen le szeretné állít-
tatni. Ez is akadémikus, mert hiszen, ha a
borszesz gyártását favorizáljuk, megöljük a
gyümölcsiparunkat, a gabonaszeszt és a többi
szeszfajtákat.

Itt sok segítség nincsen. Az egyetlen ko-
moly és logikus segítség, ha nem termelünk
több. A leleményes kereskedő a divattal
fordul. Csak olyan cikkekkkel kereskedik,
amely cikkeknél eladása esetén haszna marad.
A mezőgazdaság, úgy látszik, még nem érke-
zett el erre a logikai belátásra. A mezőgazda-
ság még mindig konzervatív és azt hiszi, hogy
szőlőt azért kell művelni és termelni, mert a
nagyapja is művelte és termelte és még min-
dig nem ismeri fel, hogy abból, hogy a nagy-
apja keresett, nem következik logikusan, hogy
neki is keresni kell.

Elismerjük, nagy lelkierő kell hozzá, a kidob-
ni azokat a tökélet, amelyeknek mai kultúrá-
ja éveknél és évtizedeknek eredményeit fitog-
tatja, de inkább kidobni, mint évente és év-
ről-évre beleülni a szőlőbe azt a pénzt, amely-
nek ezer más és jobb helye volna és amely ta-
lán e jobb helyeken valamit kamatozna is.

Eppen úgy, mint a buzában, a borban is
tulprodukción van, de a bor tulprodukciónak
elmélyíti és súlyosabbá teszi még az a körül-
mény is, hogy amíg a buzánál nem találtak
ki semmi szurrogátumot, addig — hálá a
technika diadalának! — a borral szemben ki-
találták az adó — mazsolt.

Halász Sándor

Sport

↓ A MAGYAR „CSIKÓK” VASÁRNAP TEMESVÁRON MÉRKÖZNEK. Temesvárról jelentik: A Ripensia meghívására egy tekintélyes játékerőt képviselő „csikó” csapat játszik vasárnap Temesváron, a Ripensia ellen. A magyar csapatot a Vasas, III. kerület és a Sabaria legjobbjából állították össze.

↓ VASÁRNAP DÖL EL A KÖZÉPEURÓPAI KUPA. Bécsből jelentik: A WAC és a Vienna csapatai, amelyek tudvalevőleg bejutottak a középeurópai kupa döntőjébe, vasárnap Zürichben játszik le a döntő mérkőzés első fordulóját. A második mérkőzés egy héttel később, Bécsben lesz.

↓ CSUNYA ZÖLDASZTAL-BOTRÁNY A MAGYAR PROFILIGABAN. Budapestről jelentik: A magyar sportkörök csunya ügy foglalkoztatja. Az Újpest-Bocskai mérkőzés, mely tíz nappal ezelőtt 1:1 arányu eldöntéssel végződött Debrecenben, a zöldasztal elé került. Az Újpest ugyanis megővta a mérkőzést azzal az indoklással, hogy a meccs időpontjában a Bocskai nem küldte el a testnevelési adó befizetését igazoló nyugtát Budapestre. Az intézőbizottság beigazoltak vette a „vádát” és 0:0 gólaránnyal az Újpest javára ítélte a két bajnoki pontot. — A Bocskai hívei körében nagy megdöbbenést és felháborodást keltett az ítélet, amelyet meg-

felebbtek. A Bocskai vezetőséghez közlő körökből nyert értesülés szerint nincs kizárva, hogy a Bocskai nem vesz részt a további bajnoki küzdelmekben, ha súlyos sérülése nem nyer orvoslást.

Színház * Művészet

Heti műsor:

PÉNTEK: Nincs előadás.
SZOMBAT: Délután 3 órákor: *Nótás kapitány*. (10, 20, 30 lejes helyárakkal.)

Este fél 9 órákor: *Huszárfogás*. (Operett-ujdonság. Rendes helyárakkal.)

Este 11 órákor: *Félemelet balra*. (Francia bohózat-ujdonság. Csak felnőtteknek! Rendes helyárakkal.)

VASÁRNAP: Délelőtt 11 órákor: *Kis lord*. (Gyermek-előadás, 10, 20, 30 lejes helyárakkal.)

Délután 3 órákor: *Lehullott a rezgő nyárfa*. (Operett ujdonság. Olcsó helyárakkal.)

Délután 6 órákor: *Feketeszárú cseresznye*. (Olcsó helyárakkal.)

Este 9 órákor: *Katicza*. (Operett ujdonság. Rendes helyárakkal.)

MA: FEKETESZÁRÚ CSERESZNYE. OLCSÓ HELYÁRAKKAL. A magyar színház ma este játsza Hunyadi Sándor világhírű színjátékát, a Feketeszárú cseresznyét, olcsó helyárakkal.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűkből 12 lej. Vasárnap: 7:50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyeszeri hirdetés esetén 25%o engedmény. Állást keresőknek 25%o kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej. 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétele-eladás

CSALÁDI HÁZ új, eladó. Cím 15390 sz. alatt a brassói kiadóban.

Százezer lej ökével berhevehető biztos megélhetést nyújtó forgalmas fűszer, tisztuliet, áruval, lakással, berendezéssel, városban. Cím 15393 sz. alatt a brassói kiadóban.

11 szobából álló ház olcsón eladó. Malom-ucca 34. Ó-Brassó. 15509

ZONGORA, kereszthuro, Stingel-gyártmány, eladó. Erdőkölöni Ehrlichnél, Brassó, Kapu-ucca 57. 15368

HAZ Brassóban, Weisz Mihály-ucca 3, eladó, 1.300.000 lejjel, évi házbérlővédelem 160.000. 15370

HARISNYA. Jóninőségű, nagyon tartós zarna és gyapjúharisnyákat keltők Olcsó árak. Rét-ucca 6. sz. földszint. Új kórházzal szemben. 15372

Belváros közelében „kisebb” családi házat vennék. Ajánlatokat „Magyar” jelígre a Brassói kiadóba kérik. 15368

Uzemképes nyomda kedvező fizetési feltételekkel, megfelelő garancia mellett sürgősen megvételre kerestetik. Ajánlatok „Nyomda” jelígre a Br. L. kiadóhivatalába kéretnek. 15601

Csernátfa községben 394 sz. alatti lakóház üzlethelyiséggel és üzleti berendezéssel november 8-án délután 2 órákor szabad kézből eladatik. 15603

Allást keres

Kifogástalan erkölcsű urileány elmenne anyahelyettesnek. Cím: Magyar Lány Új, Motilor 25. 15606

Intelligens gyermekleány állást keres. Cimeket „Szerény” jelígre a brassói kiadóba. 15602

Vételes

Férfigyengeséget azonnal viszaszerzünk. Ismertetést válszbelvény ellenében küldünk. „Diszkercio” jelíge a brassói kiadóhivatalba. 15604

Nehezen nevelhető gyermek oktatását vállalom. Cimeket „Lelkiismeretes” jelígre a brassói kiadóba kérik. 15605

Nagy krízis dacára virágzó iparágban nagynorderejű patent kihasználásáta 300.000 lejes tőkét keresek. Nagy jövedelem, biztos jövő! Kipróbált, több példányban eladatik. Miniszteri bizonyítvány. Az állam is adott rendelést. „Benó” jelígre a brassói kiadóba. 15609

Egy szoba konyhás lakás kiadó, villany- és vízvezetékekkel. Cenkalja a. 14. 15600

Házasság

31 ÉVES, barna, eszlórangu iparos vagyok. Házasság céljából keresem olyan intelligens hajadon vagy özvegy ismeretséget, aki nemcsak anyagi támogatásával lehetségessé tenné önállósításom, hanem nemcsak lelkével és szorgalmával egy nyugodt, boldog otthon megalapítását lehetővé tenné. Fényképes leveleket kérek. „Ambició” jelígre, mit becsültel szóra visza küldök. Közevitők teljesen kizárva. 15611

Könyvek

NÉPSZERU ORVOSI KÖNYVEK a szerelmi élet köréből. Dr. Nádas Mihály fordításában, kötetenként 33 lej, vidékre utánvétellel 50 lej. *Önsegély* tanácsadó mindkét nem részére. *Önmegóvás*, A nemi élet oktatási ismertetése. A szüzesség egészségtana. *Gyermektelen szerelem*. A mézesheheteg egészségtana. Megrendelhető a Brassói Lapok könyvosztálya utján.

HOLGYEK ÖRÖME! Az itt felsorolt könyvek a Rózsaszín Regények sorozatában jelentek meg, az olvasók millióinak nyújtanak szórakozást. Ezen vaskos kötetek ára csak 40 lej. *Courts-Mahler: Két asszony*. Az udvarhölgy. *Gyp: Napoleonette*. *Heer: A havasok ura*. *F. Maloy: A vajna-mayor*. *Hough: Mary Warren*. *csadálatos története*. *Harbon: A spion*. *Perutz-Frank: A ranggőfa csodája*. *Fiedling: A rejtély*. *Feuilly: Egy asszony naplója*. Vidékre a portó 10 lej, utánvétellel 16 lej. Megrendelhetők a Brassói Lapok könyvosztályától.

10 darab Népszerű regény míg a csekély készlet tart 50 lej, vidékre portóval 60 lej, utánvétellel 66 lej. Maupassant A másik gyermeke. Csermely: A basa topánkái. Csermely: Adieu Madame, Forró Pál: A megölt szerelem, Forró Pál: Különös tüzek, Forró Pál: Aki mindig csak vendég, Csermely: A boszu örvényében, Szász Béla: Az öreg szoltár titka. Altai: Célnál. Megrendelhető a Brassói Lapok Könyvosztályától.

Dr. Dávid György Román nyelvtan és Gyakorló könyv legalkalmasabb a román nyelvet megánuton.

Tanító nélkül való elsajátítására A 200 oldalas könyv ára portómentesen 80 lej, kötte 100 lej. Megrendelhető a

BRASSÓI LAPOK KÖNYVOSZTÁLYÁBAN

Brasov-Brassó, Kapu-ucca 56-58. Telefon-interurban: (szerk és kiadóhivatal) 1-77 és 82
Bucuresti-Bukarest I, Bulevardul Schitu Mădureanu 21 Telefonszám 363-64

B. L. Felelősszerkesztő: Kocsis Béla

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félre 600, évente 1200 lej. Magyarországra negyedévre 14, félre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba negyedévre 420, félre 820, évente 1600 lej.

Fiókiadóhivatal és szerkesztőség Hunyad- és Alsófehérvármegyék részére Déva, Str. Ioan Creanga 2. Telefon 17 (Balogh Géza)

MEGBIZOTTAK. Bukarest: Dán Dániel, Gerő Sándor és Kohn Jenő. — Dés: Str. S. Barnuthu 10. (Oszán Kálmán) — Kolozsvár: Str. Duba-arior 7. volt Timár-utca (Neumann Ignác) Marosvásárhely: Benjámín Árpád Str. Bererie 1 (Sörház-u.) — Nagyszeben: Strada Turbulu 13. (Szigetváry László) — Nagyvárad: Str. Nic. Ilija 32 (Szabó Gyula) — Szalmár: Csokor-naru 10. (Váradi József) — Szilágyosnyó (Helperin Ernő) — Torja: Str. Rejele Ferdi-nand 25 (Denes József.)

Központi szervezők, pénzügyi és jogi ügyekkel: Bartha Géza, Dán Mózes
HIRDETÉSEKET tevesznek a kiadóhivatalos, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda Részletes tarifákkal készséggel szolgálnak

Megszünik az ELBE

árendelményes árusítása

nov. 17-én

s így tehát már csak rövid alkalom van arra, hogy a cég elismert kitűnő és izléses áruit hallatlan olcsó árban beszerezhesse!

Néhány mutatványár:

Gyapju női kosztüm	412	Lej
Gyapju komplé 3 részes	412	Lej
Gyapju harisnya, női	32	Lej
Selyem harisnya, női	29	Lej
Flor harisnya, női	29	Lej
I. női téli kesztyű	34	Lej
Férfi kesztyű	32	Lej
Selyem kombiné	96	Lej
Selyem reformnadrág	48	Lej
Gyermek patentharisnya	6	Lej
Gyapju sálak	56	Lej
Selyem sálak	29	Lej

Brassó, Kapu-u. 50.

UJDONSÁGOK

Gáthy István:

A munka társada ma

c. műve, Eszmék és gondolatok tárháza, melyek alkalmasak arra, hogy a jövő gyakorlati politikája azokból kiválogassa a használható elemeket és azokat az emberi haladás szolgálá-ába állítsa. A 425 oldalas könyv ára 272 lej.

Komáromy János: Ordasok

Az örök magyar lázadók nagy történelmi regénye: a gályarabok szenvedéseiről, Thököli fölkeléséről, Buda vivásáról, az eperjesi vérengzésről és Munkács bukásáról. A 340 oldalas könyv ára 143 lej.

Kassák Lajos:

Megnőt ek és e'indulnak

cimen jelent meg legújabb regénye (Panthon kiadás) 152 lej. Kassák Lajos a magyar munkás sorsának krónikása. Az utolsó évtized legmeglepőbb író-karrierje fűződik nevéhez és méltán, mert valóban a mai kor emberének, a munkásnak az alakját senki sem tudta úgy megrajzolni, mint az östehetségű munkás-író. Közülük nőt ki, velük él és úgy ismeri életüket, mint Gorkij az orosz, Hamsun a skandináv parasztét. Többi regényei: Napok, a mi napjaink ára 204 — L Angyalföld „ 231. — L Marika, énekelj „ 204. — L

Ro'and Dorgelés: Fakereszték

c. háborús regénye. Így látták a franciák. Guthi Ernő fordítása, ára 133 lej.

Car'o Salsa: Löw'sz'rok

Igy látták az olaszok. Kilényi Márton fordítása, 2 kötetben, ára 197 lej.

Kaphatók a

Brassói Lapok Könyvosztályában

Vascsoudvar

A legolcsóbb bevásárlási forrás az összes vízvezeték és egészségügyi berendezési tárgyakban.

Kertész Henrik, Brassó.

Olcsó kotta vásárlunk, szenzáció

10 darab jó kotta 15. — lej, vidékre 20 — lej.

Brassói Lapok Könyvosztálya.

Rádióapparátusát kétszeresen élvezheti

ha jól megismeri annak belső titkait és megtanulja annak kezelését! Ajánljuk az a'abbi kitűnő magyar

RÁDIÓ KÖNYVEKET

Horváth: A rádióamatőr kézikönyve L. 170
Adorján: 150 rádiókapcsolás „ 156
Török: A rádió kézikönyve „ 136
Mojnár János: A rádiótelefon elméleti és gyakorlati ismertetése, 4. kiadás „ 204
Balogh Arthur: A rádiótelefon „ 81
Balogh Arthur: Rádió-üzlekek szerelése és számítása „ 136
Balogh Arthur: Kristálydetektoros rádiókészülékek „ 95
Balogh Arthur: Hogyan használjunk házi áramot rádiókészülékeinkhez számos példával és 150 ábrával „ 204

Postai megrendeléseket azonnal elintézzük

Brassói Lapok Könyvosztálya.